

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστῶμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς εὐαγγέλιον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγυπτίαν γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικὴς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἔν γένει πέν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουσιν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθήναι 10 Ὀκτωβρίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 45

ΑΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Α'.

Ἡ Ἀνάρρωση

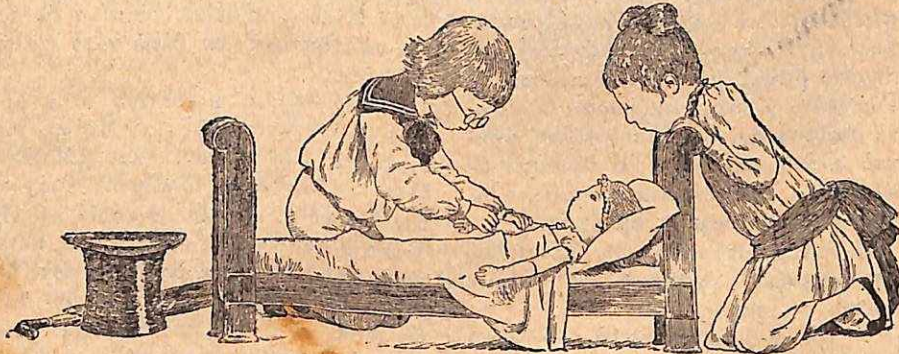
Ἡ Ζερμαῖν εἶναι ἄρρωστη. Κανεῖς δὲν ξέρει πῶς ἐγίνε αὐτό. Τὸ χέρι ποὺ φέρνει τὸν πυρετὸ εἶναι ἀόρατο, σὰν τὸ γεμάτο ἄμμο χέρι τοῦ γέρου, ποὺ κάθε βράδυ ἔρχεται νὰ σκορπίσῃ τὸν ὕπνο στὰ βλέφαρα τῶν παιδιῶν. Μὰ ἡ Ζερμαῖν δὲν ἔμεινε πολὺν καιρὸ ἄρρωστη, οὔτε καὶ ὑπόφερε πολὺ, καὶ νὰ τὴν τώρα σὲ ἀνάρρωση. Ἡ ἀνάρρωση εἶναι πιδ γλυκεῖα ἀκόμα κι' ἀπὸ τὴν υγεία, ποὺ ἔρχεται μετὰ. Ἔτσι ἡ ἐλπίδα κι' ἡ λαχτάρα εἶναι, πολὺ συχνά, καλύτερες ἀπ' ὅ,τι λαχταρήσαμε κι' ἀπ' ὅ,τι ἐλπίσαμε. Ἡ Ζερμαῖν εἶναι πλαγιασμένη στὴν ὁμορφὴ γαλάζια τῆς καμαρούλα, καὶ τὰ ὄνειρά τῆς ἔχουν τὸ ἴδιο χρῶμα μὲ τὴν κάμαρη.

Μὲ κουρασμένα ἀκόμα μάτια κοιτά-

ζει τὴν κούκλα τῆς ποὺ ξεκουράζεται δίπλα στὸ κρεβάτι. Ὑπάρχουν βαθεῖες συμπάθειες ἀνάμεσα στὰ μικρὰ κορίτσια καὶ στὶς κούκλες τους. Ἡ κούκλα τῆς

νὰ σὲ φυλάγῃ! Δὲ μιλεῖ παρὰ γιὰ κόψιμο χερῶν καὶ ποδιῶν! Μὰ ἡ Ζερμαῖν τὸν παρακάλεσε τόσο πολὺ, ποὺ δέχτηκε νὰ γιαιτρέψῃ τὴν κούκλα τῆς δίχως νὰ τὴν κοιματιάσῃ. Παράγγειλε μόνο τὰ πιδ πικρὰ γιαιτρικά.

Ἡ ἀρρώστεια ἔχει ἓνα καλὸ τοῦλάχιστο: μὰς κάνει νὰ γνωρίσουμε τοὺς

«Δέχτηκε νὰ γιαιτρέψῃ τὴν κούκλα τῆς δίχως νὰ τὴν κοιματιάσῃ» (Σελ. 529, στ. γ').

Ζερμαῖν ἦταν ἄρρωστη τὸν ἴδιο καιρὸ μὲ τὴ μικρὴ τῆς τὴ μαμμά, καὶ τώρα εἶναι μαζί τῆς σὲ ἀνάρρωση. Θὰ πρωτογῇ μὲ ἀμάξι μαζί μὲ τὴ Ζερμαῖν.

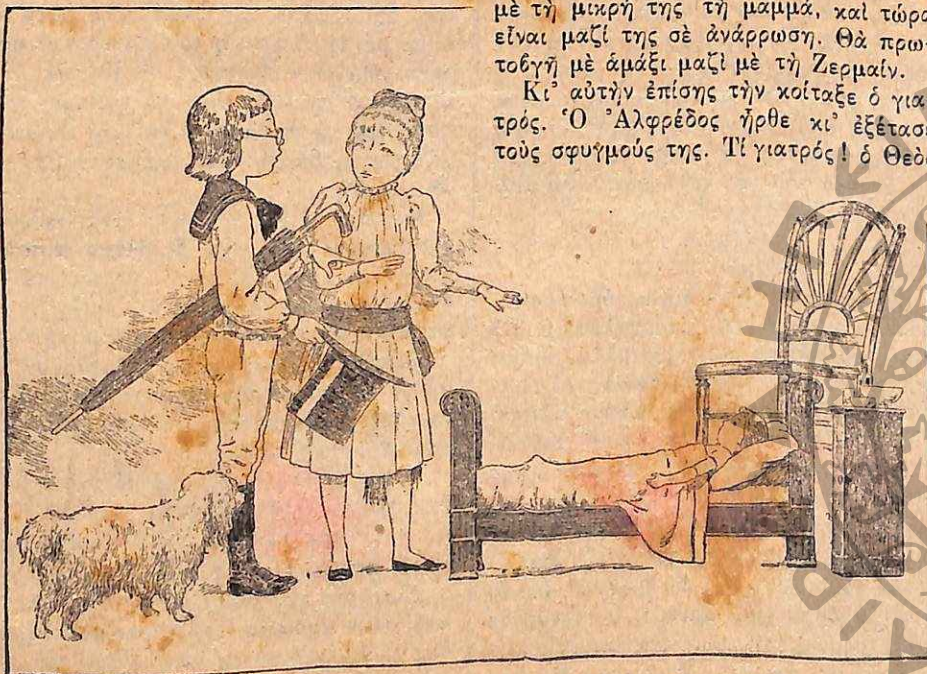
Κι' αὐτὴν ἐπίσης τὴν κοιτάξε ὁ γιαιτρός. Ὁ Ἀλφρέδος ἦρθε κι' ἐξέτασε τοὺς σφυγμούς τῆς. Τί γιαιτρός! ὁ Θεὸς

φίλους μας. Ἡ Ζερμαῖν τώρα ξέρει πῶς μπορεῖ νὰ βασίζεται στὸν καλὸ Ἀλφρέδο.

Ἀκόμη ξέρει τώρα πῶς ἡ ἀδελφὴ τῆς ἡ Λουκία εἶναι ἡ πιδ καλὴ ἀδερφοῦλα. Καὶ τίς ἐννιά μέρες, ποὺ βάστηξε ἡ ἀρρώστεια, ἡ Λουκία ἔρχόταν νὰ διαβάσῃ τὰ μαθήματά τῆς καὶ νὰ κεντήσῃ στὴ γαλάζια καμαρούλα. Ἡ ἴδια θέλει νὰ φέρνῃ τὸ γιαιτρικὸ στὴ μικρὴ ἄρρωστη. Καὶ δὲν εἶν' ἓνα γιαιτρικὸ πικρὸ, σὰν κι' αὐτὰ ποὺ δίνει ὁ Ἀλφρέδος; ὅχι, εἶναι ἓνα πιστὸ ἀρωματισμένο μὲ τὴ μυρωδιὰ τῶν ἀγριολούλουδων.

Σὰν τὸ ἀναπνέει, ἡ Ζερμαῖν συλλογίζεται τ' ἀνθισμένα μονοπάτια τοῦ βουνοῦ, τὰ γνωστὰ στὰ παιδιὰ καὶ στὶς μέλισσες, ὅπου τόσο πολὺ ἔπαιξε τὸ περασμένο καλοκαίρι. Ὁ Ἀλφρέδος ἐπίσης θυμᾶται τοὺς ὁμορφους δρόμους, καὶ τὰ δάση, καὶ τίς πηγές, καὶ τὰ μούλάρια ποὺ ἀνεβαίνανε τίς ἀνηφοριὰς μ' ἓνα θόρυβο κουδουνιῶν.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

«Τί γιαιτρός! ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ...» (Σελ. 529, στ. β').

ΕΜΠΡΟΣ!..

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Μάννα, κοίτα τι όμορφη πούναι σήμερα ή θάλασσα, γαλανή-γαλανή. Ούτ' ένα κυματάκι δέ σαλεύει στην άμμουδιά. Άσε με, μάννα, νά πάω κι' εγώ μαζί τους.

— Όρκο μεγάλο μούκανες, παιδί μου, ποτέ, ποτέ στην άγκαλιά της πλανεύτρας θάλασσας νά μ'ην πέσης. Μη με τυραννάζει, Μήτρο μου, και θυμήσου πώς δέν είναι ακόμα ούτ' ένας χρόνος πού μάς ρούφηξε ή καταραμένη τόν προστάτη μας...

Ένας λυγμός έπνιξε τή φωνή της κυρά-Αναστάσινας, της χήρας, κι' ο Μήτρος, θλιμμένος, καρτερικά έγειρε τό κεφάλι. Τόχε όρκιστεί Μπροστά στην άπέραντη λύπη της μητέρας του, μπροστά στά σκοτεινιασμένα, κλαμμένα της μάτια, έδωσε τόν όρκο τό μεγάλο: ποτέ, ποτέ νά μ'η γίνη κι' αυτός θαλασσινός σάν τόν πατέρα του...

Η κυρά-Αναστάσινα έρριξε ακόμα μιá ματιά στό παιδί της, πού έμεινε στό περιβολάκι νά κλαδέψη κάτι τριανταφυλλίες, κι' ύστερα με σурτά πονεμένα βήματα μπήκε μέσα στό φτωχόσπιτο. Γύρισε ένα γύρο στην κάμαρα, και στερνά στάθηκε ακίνητη μπροστά στ' άνοιχτό πλατό παράθυρο. Η θάλασσα άπλωνόταν, λίγα βήματα παρέκει, πλατειά, γαλάζια, γεμάτη όμορφίες.

Σκυμμένη στό παράθυρο, ώρα πολλή τήν κοίταζε ή χήρα μ' ένα βλέμμα σκληρό, πονεμένο.

— Πλάνα θάλασσα, δέ θά μού πάρης και τό παιδί μου, δέ θά μού τό πάρης!..

Θυμήθηκε τή βραδυά της συμφοράς. Ήταν όχτώ ή ώρα, χειμώνας...

Ο Άναστάσης είχε γυρίσει, ή βάρκα του ήταν τραηγμένη στ' ακροθαλάσσι. Μούγγριζε τό πέλαγος κι' ούρλιαζαν τά κύματα άπ' τήν καταιγίδα πού έρχόταν άπό πέρα. Ένας άνεμος τρελλός, σάν κουρσάρος άγριέμένος, σάρωνε και θέριεβε τή θάλασσα τήν πικροκυματούσα. Φάγανε...

— Άλίμονο σ' αυτούς πού βρίσκονται στ' άνοιχτά με τέτοιον καιρό!.. είπε μελαγχολικά ο Άναστάσης στην γυναικα του...

— Έ, άντρα μου, καθένas με τήν τύχη του, καθένas με τό ριζικό του... τούπε αυτή, κι' άλλαξε κουδέντα. Πάντα τόν φοβόταν τόν Άναστάση, πάντα.

Σάν άπόφαγαν, βγήκε λιγάκι έξω άπό τήν πόρτα νά καπνίση τήν πίπα του. Κρύο ήταν, άνεμος δυνατός φύσαγε, μά πάλωσε ή συνήθεια του Άναστάση, δέν τήν άλλαζε. Έξω έκεί, μαζεμένοι τρεις-τέσσερις θαλασσινοί, κοίταζαν τή θάλασσα. Ξαφνικά ένας έθαλε μιá φωνή. Είλε ένα καίκι πού ώρα πάλευε με τά κύματα, νά γέρνη, νά βυθίζεται!

— Μιά βάρκα! πρέπει νά τούς σώσουμε!.. ξεφώνισε ο Άναστάσης.

Τόν κοίταζαν όλοι ακίνητοι, δέν τολμούσαν νά τά βάλουν με τή θάλασσα, μ' ένα τέτοιον καιρό. Ά, είναι πεισματάρas αυτή: όταν βάλει ένα καίκι στό μάτι, θέλει νά τό πάρη όπως κι' όπως. Ά, ναι!..

Τρέμει ή κυρά-Αναστάσινα καθώς τά θυμάται και σκουπίζει με τό αντίστροφο του χεριού της ένα χοντρό δάκρυ πού άρροχούλαει.

Στην ώρα μπαίνει μέσα κι' ο Μήτρος. Δέν της λέει τίποτα πού τή βλέπει νά κλαίει. Ά, μά έχει συνηθίσει αυτός στους άτέλειωτους θρήνους της μητέρας του.

— Και τότε πήρε τή δική του, άφου κανένas δέ δεχόταν... έξακολουθεί τή σκέψη της ή κυρά-Αναστάσινα, μιλώντας τώρα στό Μήτρο: "Έτρεξε στην παραλία, ένθουσίασε με τό παράδειγμά του μερικά παλληκάρια, και μπήκαν όλοι μαζί" στην βάρκα μας. "Έμπρός!" τήν έλεγε κι' ήταν πάντα έμπρός, πάντα πρώτος στό καθήκον του μαζί της.

— Μητέρα, τί θέλεις τώρα νά τά λές και νά λυπάσαι; τά ξέρω τόσο καλά όλ' αυτά!..

— Δέ λυπάμαι περισσότερο όταν μιλάω γι' αυτά, πιστέψέ με, Μήτρο, πιστέψέ με. Και φύγανε, και χάθηκαν όλοι!.. Όλόκληρο τό χειμώνα έφαγνα τήν άμμουδιά, κοίταζα τά φύκια και τή θάλασσα πού έσπαζε πότε ήσυχα, πότε άγρια στό πόδια μου, μά ποτέ, ποτέ δέ βρήκα τό παραμικρό λείψανο ούτε άπ' τόν πατέρα σου ούτε άπό τή βάρκα, τήν πλατειά ψαράδικη βάρκα μας... Όλα τά κατάπιε τό πέλαγο, τό πέλαγο τό βαθύ, Μήτρο...

Κούνησε ο Μήτρος τό μικρό σγουρό-μαλλο κεφάλι του με μιá πονεμένη έγκαρτέρηση. Ύστερα κοίταξε βαθειά τήν «πλανεύτρα» (έτσι δέν τήν έλεγε ή μάννα του;) και τό δωδεκάχρονο μυαλούδάκι του έφαχνε νά βρή μιá εύλογη δικαιολογία, πού θά μπορούσε νά πείση τή μητέρα του νά τόν άπαλλάξη άπό τόν όρκο. Τού χάκου όμως.

* *

Κακοκαιριά. Άφρισμένα κύματα σπάζουν άγριέμένα στην ακροθαλάσσιá. Τά μικρά ψαράδικα σπιτάκια κλονίζονται συθέμελα. Η Άναστάσινα, άλαλιασμένη, διπλωμένη μ' ένα μαύρο πλεχτό σάλι πού τό σφίγγει στό λαιμό, τρέχει, τρέχει στην ακρογιαλιά. Η άνάσα της είναι βαρειά και μοιάζει σά λυγμός και σάν άναστέναγμα μαζί. Τρέμει γιá τό παιδί της. Είναι περασμένη ή ώρα—έννιά κοντεύει—κι' ο Μήτρος δέ γύρισε ακόμα στό σπίτι... Άκουσε κατατρομαγμένη πώς ένα καράδι κινδυνεύει στ' άνοιχτά. Μήπως;.. Μά όχι,

όχι, είναι τρελλή, ο Μήτρος της τό όρκίστηκε... όχι! Και θά διάλεγε μιá τέτοια μέρα; Ένα τέτοιον καιρό γιá νά κάνη τήν αρχή; Και τρέχει, τρέχει ή Άναστάσινα... Φτάνει στην παραλία. Μαζεμένοι έκεί, όλοι οί ψαράδες κοιτάνε κατατρομαγμένοι τή θάλασσα. Έχουν έτοιμη μιá βάρκα, όχτώ παλληκάρια έτοιμάζονται νά μπουν. Νά τος ο Μήτρος, άκρη-άκρη στη θάλασσα. Άφηνεται νά βρέχεται άπ' τά μανιασμένα κύματα, τέλεια άποροφημένος άπ' τίς σκέψεις του. Σάν τήν τρελλή πέφτει ή μάννα του άπάνω του και τόν άγκαλιάζει με τά λιγνά κοκκαλιάρικά μπράτσα της.

— Μου τ' όρκίστηκες, Μήτρο, δέ θά πάζ!..

Τό παιδί δέν άπαντάει, παρακολουθεί μόνο μ' ένα άγριο βλέμμα τίς έτοιμασίες της βάρκας.

Ξαφνικά, ένα μεγάλο κύμα, γιομάτο άφρούς και φύκια, ρίχνει στό πόδια του Μήτρος ένα κομμάτι ξύλο, μισολιωμένο, με ξεδαμμένες μπουγιές, μά πού φαίνονται καθαρά-καθαρά (μαύρη λάκκα πάνω στην κίτρινη μπουγιά) τά γράμματα «Έμπρός!» Τό πέλαγο, άπό τ' άδυστα βάθη του, άρπαξε τό μισοφαγμένο ξύλο άπό τή βάρκα του Άναστάση και τό έρριξε μπροστά στό άναποφάσιστο παιδί, στη δειλιασμένη μάννα.

— Είναι του πατέρα μου ή διάτα!

Βάζει μιá τρελλή φωνή ο Μήτρος, ξεφεύγει άπ' τήν άγκαλιά της μάννας του και πηδάει στη βάρκα πού ξεκινάει στη στιγμή.

Μ' έντατική προσοχή, με τή ζωτικότητα όλου του είναι της συγκεντρωμένης στό μάτι, ή Άναστάσινα παρακολουθεί τή βάρκα, πού σάν καρυδότσουφλο δέρνεται στό κύματα...

Κοιτάει και σφίγγει στην άγκαλιά της τό λείψανο της ψαράδικης βάρκας τους, με τή διαταγή του πατέρα γραμμένη άπάνω «Έμπρός!..» Κοιτάει... Πότε νομίζει πώς όλοι θά χαθούν, και πότε με τά θολωμένα άπ' τήν άγωνία μάτια της, άρραει πώς βλέπει τή βάρκα νά σιμώνη!..

Κοιτάει... Μά ή νύχτα είναι βαθειά, άναστη, και σέ λίγο δέ βλέπει τίποτα πιά... Δίχως δύναμη, γέρνει πάνω στους άγριους βράχους, κι' άμίλητη άφήνεται στην άγωνιώδη προσμονή της.

Ξαφνικά φωνές χαράς τή βγάδουν άπό τό λήθαργο τόν άρρωστημένο. Ξεπετιέται ξαφνισμένη... Θέ μου, μά πότε γύρισαν κιόλα;..

— Ζήτω!.. Ζήτω!.. Πετάξτε μας ένα σκοινί!.. Βοηθήστε!..

— Ποιοι σώθηκαν;.. άκούγονται γύρω φωνές γεμάτες άγωνία...—Όλοι!

Σωτήρες και σωσμένοι πηδάνε γελαστοί στην παραλία. Ο Μήτρος, μουςκεμένος μά κατακόκκινος άπ' τή χαρά του, πέφτει στην άγκαλιά της μητέρας του, πού

τόν φιλάει κλαίγοντας με λυγμούς...

— Μητέρα, μη με κλώνεις, έ; δ' πατέρας θάνα τόσο ευχαριστημένος!..

(Διασκευή)

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΛΙΚΗ

Ποιός είπε, άδελφούλα πώς πέθανες; Όχι. Κοιμάσαι. Και τό καράδι των όνείρων τήν αγγή θά σέ φέρει στό γαλανό του νησιού σου άκρογιαλιά...

— Φεύγω, άδελφέ. Τά μάτια μου ίδες βαριοκλείνουν. Τά χεράκια μου κρυώνουν. Νοιώθω τήν καρδούλα μου παγωμένη. Είναι καιρός πιά νά φύγω.

— Πού πές μοναχή, άδελφούλα; Δέ δέντρα έχουν μείνει γυμνά. Έρμη οι κάμποι ως πέρα. Ούτ' ένα πουλάκι στόν κήπο. Κι' ή μαύρη ή νύχτα νά, φτάνει.

— Πού πές μοναχή, άδελφούλα; Θά βραχού, θά χαλάσουν στόν άέρα τά ξανθά σου μαλλιάκια.

— Κι' εγώ; Θά μ' άφίσης έμένα; Μείνε ακόμα μαζί μου. Σέ λίγο θά λυώσουν τά χιόνια. Θά ξεσταθεί ή μικρή σου καρδιά. Θά πάμε μαζί πρós τό φώς... Κάμε ύπομονή, άδελφούλα. Όσο πικρός είναι τώρα ο πόνος, τόσο μεγάλη θά είναι τότε ή χαρά.

— Δέ μπορώ πιά νά περιμένω, άδελφέ μου. Τό φώς είν' ακόμα μακριά. Κι' ή καρδιά μου πονεί, κρυώνει...

— Θυμήσου, άδελφούλα, τίς πρώτες μας μέρες. Η προσδοκία σέ θέρμαινε τότε κι' έγκαρτερούσες. Μου έμίλαγες γιá τά μακρινά φωτεινά άκρογιαλιά και τούς γαλανούς ούρανοους της πατρίδας—και πίστευες πώς γρήγορα θά γυρνούσες σ' αυτά, γιá νά μ'ην τάρφης ποτέ πιά.

Θυμήσου τά παγερά κείνα βράδυα, πού κλεισμένοι οι δυό, μοναχοί, μέσα στις πληχτικές σάλες του ξενοδοχείου, διαβάζαμε τά γράμματα των μακρινών μας φίλων.

Πόσο σκιρτούσε τότε ή μικρή σου καρδιά γιá τό ποθητό ταξίδι μακριά άπ' τά χιονισμένα βουνά, πού σέ κρατούσαν σκλαβωμένη.

Τά ξεγνούσες πιά όλα: τήν πικρή ξενητιά, τόν τεφρόν ούρανό, τίς μονότονες παγερές μέρες, τήν άρρώστεια, πού άναβε τή φωτιά στό χλωμό πρόσωπό σου.

Μιά μοναχά εικόνα γοήτευε τά μεγάλα σου πονεμένα μάτια: ή εικόνα του γυρισμού στό φωτεινό σου νησί.

Κάμε ύπομονή, άδελφούλα. Μη φεύγεις ακόμα, Μ'ην άφίνεις νά σέ ξεγελάσει ή νύχτα, τό σκοτάδι πού φτάνει.

— Θά φύγω, άδελφέ. Με κούρασε πιά ή μακριά άναμονή. Τά μάτια μου, ίδές, βαριοκλείνουν. Τά χεράκια μου κρυώνουν. Νοιώθω τήν καρδούλα μου παγωμένη...

Μιά φωνή με καλεί μέσ' στη νύχτα...

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΡΑΠΙΝΑΚΗΣ

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΒ'.

Πέρασαν κάμποσες ήμέρες χωρίς νά μού συμβή τίποτα έκτακτο. Ένα πρωί, γιá διασκέδαση, πήγα σ' έναν άγρό και χώθηκα μέσα στό στάριο. Ήταν ώριμα, ψηλά σάν τό μπόδι ανθρώπου και φορτωμένα στάχυα, πού περιμέναν τό θεριστή.

Άξαφνα, νοιώθω ένα κρύο πράγμα στ' αυτιά μου, έπειτα έναν πόνο δορυμνι' άμέσως βλέπω ταυτιά μου πεσμένα χάμω και ματωμένα!

Μου τά είχε κόψει ο θεριστής με τό δρεπάνι του, καθώς έκοβε τά στάχυα! Δέν τόν είχα ιδεί. Άπό τρώχα νά μού κόψη τό κεφάλι!

Και νά τώρα ο Κανελλής σας κουτσαύτης. Γιάτρεψα τίς πληγές μου με τούς χυμούς κάτι χόρτων πού μόνο έμεις τά κουνέλια τά ξέρουμε. Μά τί τό θέλετε, πού είχα γίνει τέρας! Μου έλειψε τό κυριώτερό μου χαρακτηριστικό, τώραιότερό μου στολίδι: τά μεγάλα κι' ευκίνητα κουνελίστικα αυτιά μου. Σιχαινόμουν πιά νά κοιταχτώ στόν καθρέφτη του νερού και κρυβόμουν όπου έβρισκα, γιá νά μ'η με βλέπουν...

Γιá τήν τύχη μου όμως, κείνες τίς ήμέρες, βγήκε έκδρομή μιá παρoέα άπό κυρίες και κυρίες. Άνάμεσα σ' αυτές ήταν και κάποια δεσποινίς Εδλαλία, γεροντοκόρη παράξενη στό ντύσιμό της και ξεχασμένη. Αυτή ξεχασε τό καπέλλο της στη ρίζα ενός δέντρου όπου είχε πλαιγιάσει ύστερ' άπό τό ύπαιθριο γεύμα. Ήταν μικρό σά φεσάκι, κανελλί και στολισμένο με δυό αυτιά άπό κανελλιά γούνα, άπαράλλαχτα με αυτιά κουνελιού.

— Νά ταυτιά μου! είπα μόλις είδα τό άλλοκοτο αυτό καπέλλο.

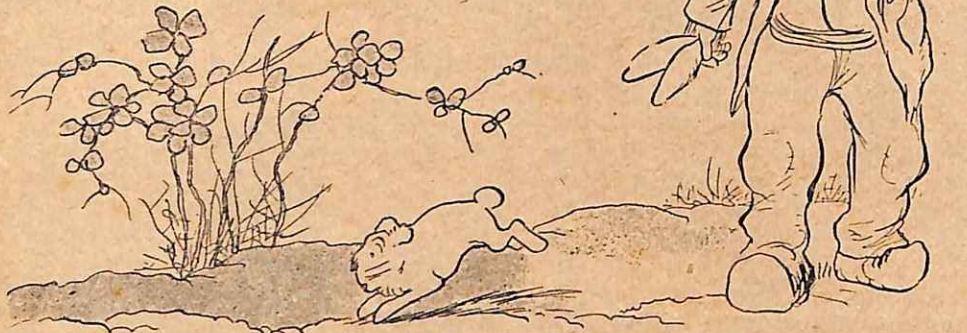
Και χωρίς νά ρωτήσω κανένα, τό σούφρωσα και δρόμο!

Όταν έφτασα κοντά σ' ένα βάλο, στάθηκα, τό φόρεσα και κοιάχτηκα στόν καθρέφτη του νερού. Τί καλά! Ήμουν πάλι ο Κανελλής με ταυτιά μου. Στερέωσα τό καπέλλο στό κεφάλι μου, έδσα τίς κορδέλες του γύρω στό λαιμό μου και δέν τό ξανάβγαλα πιά. Έτσι μπορούσε νά με βλέπη κι' ο κόσμος—άπό μακριά τουλάχιστο—χωρίς νά ντρέπομαι όπως πρώτα. Έκαμα δηλαδή ό,τι κάνουν κι' οι άνθρωποι, πού όταν τούς πέφτουν τά μαλλιά βάζουν περούκα, κι' όταν τούς πέφτουν τά δόντια, βάζουν ψεύτικα.

Άς είναι καλά ή καίμενη ή δεσποινίς Εδλαλία. Τό καπέλλο της δέν μού κρυψε μόνο τήν άσχήμια, αλλά σέ μιá περίσταση μού έσωσε και τή ζωή. Και νά πώς:

“Υστερ’ από λίγες μέρες, πιάστηκα πάλι απ’ τὰ πόδια σ’ ένα δόκανο στημένο γι’ αγρίμια. Ο άνθρωπος που τὸ εἶχε στήσει. ἔκαμε μεγάλη χαρὰ ὅταν μὲ εἶδε πιασμένο. — Τί ἔξοχο κουνέλι! εἶπε. Ψητὸ στὸ φούρνο μὲ πατάτες θὰ εἶναι τρέλλα!

Κι’ ἀφοῦ λευτέρωσε τὰ πόδια μου ἀπὸ τὸ δόκανο, μ’ ἔπιασε ἀπὸ ταῦτιά γιὰ νὰ μὲ κουβαλήσῃ στὸ σπίτι του.

Αὐτός, βλέπετε, δὲν ἤξερε πὼς ταῦτιά μου ἦταν ψεύτικα. Ἐγὼ ὅμως τῷξερα καλὰ. Καὶ καθὼς μὲ κρατοῦσε καὶ μὲ πῆγαινε, χωρὶς πιά νὰ μὲ κοιτάξῃ, ἔλυσα γογγύοντα-γογγύοντα τὶς κορδέλλες τοῦ καπέλλου ἀπ’ τὸ λαιμὸ μου καὶ... ταῦτιά μου ἔμειναν στὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ ἐγὼ, κουτσαύτης πάλι, ἔτρεχα μ’ ὅλη μου τὴ γρηγοράδα.

— Μπᾶ, τί περίεργο πράγμα! φώναξε κατάπληκτος ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὸ τὸ κουνέλι φοροῦσε γυναικεῖο καπέλλο!..

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΠΩΣ ΑΛΛΑΞΕ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙΝΙΑΡ

Ο κύριος Γκρινιάρ ἀκόμα δὲν μπορεῖ νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὸ ἀπρόοπτο, τὸ μεγάλο ξαφνικὸ πού τοῦ ἦρθε στὸ κεφάλι. Γερωντοπαλήκαρο τόσων χρονῶν, ζοῦσε βουτηγμένος στὴ μεγαλύτερη ἀδιαφορία γιὰ τὸν πλησίον του. Κι’ ὅμως ἓνα παιδί τοῦ πέφτει στὸ κεφάλι. Εἶχε μιὰν ἀδερφή χήρα, πού πέθανε τελευταία στὴ Δίλλη καὶ τὸν ἔκαμε κληρονόμο... τοῦ παιδιοῦ της.

— Πάντα της ἦταν τρελλή, μουρμουρίζει ὁ κύριος Γκρινιάρ. Πὼς διάβολο φαντάστηκε, πὼς αὐτὴ ἢ πέτρα πού ἔχω στὸ στήθος, μπορεῖ νὰ μεταβληθῇ σὲ «στοργικὴν καρδίαν τρυφεροῦ πατρός»; Ναι, ἂς περιμένει ὅσο θέλει ἐκεῖ πάνω, νὰ δῇ τὸ θαῦμα! Ἐγὼ θὰ φροντίσω νὰ βρῶ καμμιά γυναῖκα νὰ τὸ περιποιεῖται. Καὶ πρόπάντων στὴν ἐξοχή. Ο καθαρὸς ἀέρας εἶναι ὅτι χρειάζεται γιὰ τὰ παιδιά κι’ ἡ ἀπόστασις τὰ ἐμποδίζει νὰ ἐνοχλοῦν τοὺς γέρους.

Τὸ μικρὸ ἦρθε. Λέγεται Λουλούκα. Ο κύριος Γκρινιάρ μαλῶνε μὲ τὸν ἐαυτό του. Γιατὶ εἶναι κουφὸς στὴν «φωνὴ τοῦ αἵματος» καὶ δὲν ἐγνώρισε τὴν ἀνιψιά του, πού τὴν εἶχε ξαναδεῖ ἄλλοτε, ὅταν τὴν ἐθάπτιζαν; Θὰ ἦταν τότε ἡλικίας τριῶν ἐβδομάδων. Τώρα εἶναι ἓνα χαριτωμένο κοριτσάκι, τεσσάρω χρονῶν, μελαχροινό, μὲ θαυμάσια μαῦρα μάτια πού μοιάζουν σὰν κάρβουνο, καὶ ἀτίθασσες μπούκλες.

— Ἄν σ’ ἀρέσει τὸ διάδασμα, Λουλού,

λέγει ὁ θεὸς, ἔχω στὴ διάθεσή σου ἐλόκληρη βιβλιοθήκη.

— Διαβάξω μονάχα τὶς ζωγραφιὲς τῆς Κοκκινোসκουφίτσας καὶ τοῦ Κοντορεθιθούλη, θεὲ μου, ἀπαντᾷ ἡ μικρούλα σοβαρά.

Διαβάξαι τὶς ζωγραφιὲς!.. Τί χαριτωμένη ἀφέλεια! Ποτέ, στέν κύκλο τῶν σκυθρωπῶν φίλων του, ὁ κύριος Γκρινιάρ δὲν ἀκούσε πιδὸ χαριτωμένη φράση. Ἡ ὑπερήτρια του ὅμως μένει πάντα ἀμίλητη. Τὸ μικρὸ τὴν ἐνοχλεῖ. Εἶναι πολὺ παράξενη. Ἀπόδειξη τὸνομά της. Νά, τὴ λένε Αὐγὴ ἐνῶ βρίσκεται στὸ δεῖλι τῆς ζωῆς. Ο κύριος της ὅμως ἔβαλε τὰ πράγματα στὴ θέση τους. Τῆς βρῆκε τὸ κατάλληλο ὄνομα. Τὴ φωνάζει Δειλινία.

— Κύριε! αὐτὸ τὸ παιδί κάτι ἔχει. Μοιάζει σὰν φασκιωμένο.

— Ἐχεις δίκιο, σοφὴ μου Δειλινία. Κάτι της λείπει. Νά τὴν πάρης, νὰ τὴν πᾶς στὸ ράφτι μου... Ὅχι! ὅχι! δὲν κάνει. Νά τὴν πᾶς σ’ ἓνα μεγάλο κατάντημα καὶ νὰ τὴ ντύσουν ἀπὸ τὴν κορφὴ ὡς τὰ πόδια.

Ἡ γριά φεύγει μουρμουρίζοντας: — Θεέ μου! Αὐτὰ τὰ παιδιά! Νὰ δοῦμε πότε θὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία!

Ο κύριος διαβάξει καὶ ξαναδιαβάξει τὴν ἀγγελία, πούδωσε στὶς ἐφημερίδες: «Ζητεῖται σοβαρὰ κυρία, διαμένουσα κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν ἐξοχήν, δυναμένη ν’ ἀνχλάδῃ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἀνατροφὴν κορασίδος τεσσάρων ἐτῶν. Μισθὸς ἱκανοποιητικὸς».

Κι’ ἀθελά του βυθίζεται σὲ μελαγχολία. Ἡ μικρούλα γύρισε. Τὴν ἀκούει πού μουρμουρίζει:

— Αὐγὴ! Αὐγούλα! Ζεὲ τί ὁμοφὴ πού εἶμαι!

— Ναι, ἀπαντᾷ ἡ γριά μὲ φωνὴ κάπως τρεμουλιαστή. Εἶσαι σωστὸ ἀγγελοῦδι, Λουλούκα μου.

— Σωστὸ ἀγγελοῦδι; Ἀ! γιὰ καρακάξα, πλανεύτρα!..

Κι’ ὅμως εἶναι ἀλήθεια. Ἡ Λουλού ἔχει μεταμορφωθεῖ ἐντελῶς. Ποτέ δὲ φανταζόταν πὼς ἓνα φόρεμα διαφορετικὸ μπορεῖ νὰ κάμῃ τέτοια θαύματα.

Ἡ Λουλού δὲν πιάνεται ἀπὸ τὴ χάρα της Γελᾷ, πηδᾷ, σκαρφαλώνει στὰ γόνατα τοῦ θεοῦ.

— Τί καλὸς, τί χρυσὸς πού εἶσαι, θειούλη μου. Σ’ εὐχαριστῶ πολὺ, πολὺ.

Καὶ τὰ μικρὰ μπρατσάκια σφίγγονται γύρω στὸ λαιμὸ του, ἓνα ὄροσερὸ στοματάκι ἀγγίζει τὸ πρόσωπό του καὶ τὸ γεμίζει φιλιὰ...

Κι’ ὁ γέρος, ὁ ἐγώστης, σφουγγίζει βιαστικά δυὸ δάκρυα, πού ἀνεβαίνουν στὰ μάτια του.

Τώρα σχεδὸν δὲν βγαίνει ἔξω. Ἀς γκρινιάζουν ὅσο θέλουν οἱ φίλοι του. Κάθε βράδυ, στὴ σόμπα, διηγεῖται τῆς Λουλὸς ἱστορίες ἀτέλειωτες. Διασκεδάζει μὲ τὰ διάφορα συναισθήματα πού καθρεπτίζονται στὰ μάτια της: Περιέργεια, κατάπληξη, θλίψη, χαρὰ... Συλλογίζεται πόσο γεμάτη εἶναι τώρα ἡ ζωὴ του καὶ πόσο λιγότερο μονότονη... — Θεέ! Δὲ ντρέπεσαι! Κοιμάσαι; Τ’ ὄνειρό του διακόπτεται. Συνεχίζει χαμογελώντας τὴν ἱστορία.

Ὑστερ’ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, τὴν ὥρα πού ἡ Λουλού κοιμάται, ὁ κύριος Γκρινιάρ ἀναγγέλλει σοβαρά.

— Δειλινία! Θὰ χάσουμε πιά τὴ Λουλού. Βρῆκα μιὰ κατάλληλη γυναῖκα.

Πὼς νὰ περιγράψῃ κανεὶς τᾶγριο βλέμμα πού ἔριξε ἡ Αὐγὴ στὸν κύριό της;

— Πὼς φαίνεται πὼς ὁ κύριος δὲν ἔχει καρδιά! Ο κύριος εἶναι θεριὸ μονάχο!

Καὶ φεύγει μουρμουρίζοντας. Ὁ θεὸς σηκώνεται καὶ πηγαίνει στὴν κάμαρα τῆς μικρούλας. Κοιμάται μὲ τὰ χεῖλη μισάνοιχτα. Τὰ μακριὰ βλέφαρα σχηματίζουν σκιὰς πάνω στὸ ρόδινο πρόσωπό της. Μουρμουρίζει ἀκατάληπτες φράσεις... Ἐσκυψε, φίλησε τὶς καστανὲς μπούκλες καὶ βγῆκε πατώντας στὶς μύτες τῶν παπουτσιῶν.

Μὴν κλαῖς, Δειλινία! φθυρίζει. Θὰ κρατήσουμε γιὰ πάντα μαζί μας τὴ Λουλού. Ἀς γκρινιάζουν κι’ ἂς θυμωθῶν οἱ φίλοι! Ἐγὼ θὰ τοὺς ἀφήσω καὶ θὰ διηγούμαι ἱστορίες τῆς Λουλὸς. Καὶ θὰ τῆς διηγῶ τὴν ὁμορφότερη ἀπ’ ὅλες: Πὼς ἓνα γερωντοπαλήκαρο πού εἶχε πέτρινη καρδιά, ξαναβρῆκε τὴν παλιά του τὴ σάρκινη...

(Μετάφραση) ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΠΑΛΗΚΑΡΙΑ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

ΚΡΥΦΑ ΧΑΡΑΜΑΤΑ

Τὰ δυὸ γερωντάκια, ὁ παππούς ὁ ἐνενηντάρης καὶ ἡ κυρὰ-μάννα, ἀκόμα πιδὸ τρανὴ στὰ χρόνια, λουφάζαν, καθὼς πάντα, στὴν ἰσόγεια κάμαρη, κατὰ τὴν πίσω αὐλή. Καὶ πρὸς τὸ δρόμο, μὲς τὸ πλατύστενο τὸ μαγειριό, μὲ τὸ γυμνὸ τοῦ πάτωμα ὀλόλευκο ἀπὸ τ’ ἀσβεστοχυλίσματα, σὰν τοῖχο τὴν παραμονὴ γιορτῆς, θροῖζαν κι’ ἀλωνίζαν μὲ τὶς γλῶσσες οἱ ἀγγόνες κι’ οἱ ἀγγονίτσες, ὅχι λιγοστές, ἑφτά, θυγατέρες τοῦ Λιά τοῦ Καστελλιῶτη, μὲ τὶς προῖκες ἑτοιμες. — μιὰ χιλιάδα τάλλαρα ἡ καθεμιὰ, — καὶ μὲ τὰ προικιά στὸ γιοῦκο εἶτε καὶ σὶν ἀργαλειό.

Στὴν πίσω αὐλή, τοῦ Λιά ἡ γυναῖκα κάτι καταγίνεται, σκυμμένη ἐκεῖ στὰ λιγοστά λαχανικά. Ἦσυχία εἶναι τριγύρω, καὶ στὸ στενοδρόμι αὐτὸ τὸ πσινὸ μόνο κανένα σιγανὸ ναύτη περπάτημα τέτοιαν ὥρα ἀκούγεται, σέρνοντας ἀπὸ τὸ σπῆτι στὸ λιμάνι.

Κοντεύει μεσημέρι, καὶ τοῦ Λιά ἡ γυναῖκα, ἐνῶ βοτανίζει ἐκεῖ, ἀξαφνὰ ἓνα ξάφνισμα τὴ συναρπάζει. Ἀπὸ τὸ τρίξιμο τῆς σκάλας πού φέρνει στ’ ἀπάνου πάτωμα, γύρισε νὰ δῇ — καὶ τί εἶδε; Τὸ γέρο τὸν παππού — πού δὲ σπάραζε ποτε ἀπ’ τὴν κάμαρή του, χρόνια τώρα, μαζί μὲ τὴ γριά, καὶ σωριστὸς στὸ παρῶνι, νόμιζες, ζητοῦσε θερμασιὰ χειμῶνα καλοκαίρι — τώρα, νά, μὲ τὰ τέσσερα τὸν εἶδε ἐκεῖ σὺρτά, σκαρφαλωτὰ στὴ σκάλα νὰ προβαίνει.

— Χριστὸς κι’ ἡ Παναγιά! πού πάει;

Ἦταν ἀπὸ τὰ πιδὸ παράξενα. Χρόνια εἶχε ὁ γέρος νὰ φανῇ στ’ ἀπάνου πάτωμα, τὸ ἴδιο κι’ ἡ γριά του. Ὅπου ὁ ὕπνος, ἐκεῖ καὶ τὸ φαῖ τους, κι’ ὅλα, χώρια ἀπ’ τ’ ἄλλο σπῆτι. Ἀπὸ τότε πού χανε χάσει τὸ πρῶτο τους παιδί μὲ τὸ καράβι, τοῦ γέρου χτίσμα, ἐκεῖ πού ἀρμένιζε καὶ πάλαι μ’ ἀνθρώπους καὶ στοιχειά, ἀπὸ τότε κλειστήκανε τὰ γερωντάκια, σὰν κατάδικα σὲ φυλακή. Καὶ δὲν ἦταν ἀπ’ αὐτὸ μονάχα, ἦταν καὶ τὰ βαριά τὰ γερατειά. Κι’ ἀπ’ τὴ μικρὴ τὴν κάμαρη δὲν τὸ κουνούσαν πιά. Κι’ ὁ Λιάς ὁ γίός τους, δευτερόκλαδος αὐτός, κι’ ὅμοια ἔξιος μὲ τὸν ἄλλον, ἔφτιασε καράβι δεύτερο, πήρε γυναῖκα, ἀνάστησε παιδιά — ὅλα θηλυκά τὰ βλοημένα, ἂς ἔχουνε καλὴ ζωὴ — πήγε κι’ ἦρθε στὸ νησί, ἔστρωσε τραπέζια, κι’ ἔστησε τραγούδια, κι’ ἔκαμε χαρὲς καὶ χαροκόπια — μὰ τὰ γερωντάκια δὲν τὰ κατάφερε ποτὲ νὰ βροῦν ἀπὸ τὸ καμαράκι.

Ἐδῶ καὶ λίγες μέρες εἶχε γυρίσει ἀπ’ ἄλλο ταξίδι πάλι ὁ Λιάς, ἔφαγε κι’ ἦπιε σπῆτι μὲ τοὺς φίλους, μὰ εἶχε πάψει πιά νὰ γυρεύῃ καὶ καλὰ νὰ καταφέρῃ τοὺς γέρους τοῦ γονιοῦς νὰ ξεκολλήσουν ἀπ’ τὴν τρύπα τους. Καὶ τώρα, νά το,

ξαφνικά, τὸ γερωντάκι ἀκάλεστο, βγῆκε ἀπὸ τὴν τρύπα του καὶ πήρε δρόμο! Πού, καὶ πῶς;

Τὸν ἔτρεμε τοῦ Λιά ἡ γυναῖκα τὸ γέρο πεθερὸ ἀπὸ μικρὴ νουφούλα. Γιατ’ ἦταν αὐστηρὸς, σὰν παλιὸς ναυτικὸς ὁ ἴδιος, καὶ δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ λόγια. Καὶ τώρα ἐκεῖνη δὲν ἔβγαλε φωνή, ἀν καὶ φοβήθηκε μὴν πέσῃ τὸ γερωντάκι καὶ τσακιστὴ ἀπ’ τὴ σκάλα. Κ’ ἔμεινε ἀπὸ πίσω του νὰ τὸν κοιτάξῃ ὀρθή, βαστώντας κάτι σαλατικά στὰ χέρια. Ἔτσι τὸν ἄφησε ὡς ἀπάνου ν’ ἀνεβῇ, κι’ ὕστερα νὰ κἀνῃ τὴν παλιόπορτα νὰ σειστῇ ἀπὸ τὰ τρανταχτὰ τινάγματα, ὡς πού ἦρθε ἀπὸ μέσα κάποιος νὰ τοῦ ἀνοίξῃ.

Ἀφοῦ τὸν ἄφησε καὶ μπήκε, ἔτρεξε ἡ γυναῖκα τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ καὶ βγῆκε στὴν ἄλλη, τὴ μπροστινὴ αὐλή, κι’ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ χαμηλὸ τοῦ μαγειριοῦ παρῶνου εἶπε τὸ χαμπέρι τὸ τρανὸ στὶς καλὲς τῆς θυγατέρες.

Σύγκαιρα αὐτὲς μὲ τ’ ἀκουσμα δέξανε τὴν ἴδια ἐπιθυμίαν στὰ μάτια, καὶ θὰ τρέχανε τώρα ἀπ’ τὶς σκάλες, ἀπ’ τὶς πόρτες, ἀπ’ τὶς χαρμαδὲς, πού ἀφινε τὸ πάτωμα, νὰ κυρφοδῶνε καὶ νὰ κυρφακούσουν, ἀν τῆς μάννας ἡ στεγνὴ ματιά κι’ ἡ ὄψη ἡ σοβαρὴ δὲν τῆς ἀντίκοβε. Κι’ ἔμειναν ἐκεῖ ὅλες, κι’ ἡ μάννα τους μαζί, βουδὲς καὶ ξαφνισμένες σὰν ὄρνιθες, πού μαντεύουν κάπου τριγύρω τὸ γεράκι.

Ἀπ’ τὴ μικρὴ τὴν κάμαρη ἡ κυρὰ-μάννα κάτι ἀκουγότανε σὰ ν’ ἀναδεύῃ, κάτι σὰ νὰ φωνάζῃ μουγγωτὰ.

— Γέρο... αἰ, γέρο, πού εἶσαι, λέω;

Ἐφτανε ἡ μιλιὰ της ὡς τῶν γυναικῶν τ’ αὐτιά.

Ἡ γριά γύρευε τὸ γέρο της. Εἶχε ξαφνιστεῖ κι’ αὐτὴ ἀπ’ τ’ ἀπίστευτο τὸ κάμωμά του.

Στὴν πόρτα εἶχ’ ἔρθει καὶ τοῦ ἀνοίξε, καὶ βρέθηκε μπροστά του, ὁ γίός του ὁ Λιάς. Αὐτός, ὁ ἀλόγιστος θαλασσινός, πού τ’ ἀτρομό του μάτι ἤξερε ν’ ἀντισταθῇ σὲ κάθε φόβου ἀπάντημα. Ἐδεῖξε τρόπο τώρα, κι’ ἔδεξε λαχτάρισμα κι’ ὁ νοῦς του, μαθημένος πάντα ἀπ’ τῶν κινδύνων τὶς φοβέρες, πήγε ἀμέσως, σὲ κάποια συμφορὰ πού πλάκωνε στὸ σπῆτι. Ἦταν καὶ τοῦ ἄλλου καραβιοῦ τὸ χάσιμο, ἀντάμα μὲ τὸν ἀδερφό του, ἀκόμα ὅχι πολὺ παλιό.

— Τί εἶναι, πατέρα; φώναξε δυνατὰ. Κανένα κακὸ χαμπέρι!

Ἐκείνος ἄλλως τὸν ἐσπρωξε μὲ τὸ ἓνα χέρι, θέλοντας νὰ περάσῃ. Καὶ τότε, πίσω ἀπὸ τοῦ γιοῦ του τὸ κορμί, πού τοῦφραζε τὴν ὄψη, διάπλατη ἡ σάλλα ἀνοίχτηκε, κι’ ὁ γέρος εἶδε... Στρωμένοι καταγῆς στὸ πάτωμα, τριάντα ναυτικοί, ἄντρες ἀπ’ τὸ δικὸ τους τὸ καράβι κι’ ἄλλοι, σὲ δυὸ σειρὲς ἀρὰ διαστοί. Ὅπως σὲ φαγοπότι, δένανε φουσέκια.

Στάθηκε ὁ γέρος. Ἐδεῖξε σὰν τότε ν’ ἀποξόνησε, καὶ σὰ νὰ ὀνειρευόταν ὡς τὴν ὥρα τὸ γιό του κοίταξε μὲ μάτια τενωμένα, κόκκινα κι’ ὠμά ἀπ’ τὰ χρόνια τὰ πολυπάθα, κι’ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια μονάχα, μὲ θυμὸ:

— Παιδί μου Λιά, τί πράματα εἶν’ αὐτά;

— Γιὰ τὸ καράβι, πατέρα, εἶπε ὁ Λιάς λιγόλογος, μὲ σεβασμὸ παιδιοῦ κι’ ὅχι ἀντρα ὅπως αὐτός... Κινδυνεύαμε τώρα στὸ γυρισμὸ... μᾶς πέσαν οἱ Ἀλτζερῖνοι, μὰ ὁ καιρὸς ἦταν δικὸς μας. Καὶ τώρα τὸ ταξίδι μας θάταν πιδὸ μακρινό. εἴμαστε γιὰ τὴ Μπαρτσελόνα, κι’ ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ μεγάλη ἐτοιμασία, καὶ στὸ δρόμο ποῖς ξέρεῖ τί μᾶς βρίσκει...

— Τίνος τὰ λὲς αὐτά, παιδί μου Λιά; εἶπε ὁ γέρος πάλι. Εἶναι γιὰ ταξίδι ὅλα τὰ μαρτυρία αὐτά, εἶναι γιὰ ταξίδι; Ἀλλὰ πράματα εἶν’ αὐτά!

— Βλέπεις, πατέρα, εἴμαστε καὶ κομματιασμένοι στὸ νησί... Ἐχοῦμ’ ἐχτροὺς... Τὸ τουφέκι ἐτοιμάζεται ν’ ἀνάψῃ πάλι.

— Τίνος τὰ λὲς αὐτά, παιδί μου Λιά; Καὶ δὲν τὸ ξέρω ἐγὼ πὼς φιλωθήκατε ὅλοι, καὶ πὼς ἔδεσες τὸ σπῆτι μας στενὰ μὲ τοὺς παλιούς ἐχτροὺς μας; Ἀλλάξτε καὶ λόγια γιὰ συμπεθεριά... μὰ ἂς εἶν’ καλὰ ἡ μικρὴ ἡ ἀγγόνα πούρχεται καὶ τὰ μαρτυράει ὅλα τῆς γριάς...

— Ὅχι, πατέρα, δὲν εἶν’ ἀπ’ αὐτό...

— Μὲ γελᾷς, καὶ κρύβεσαι ἀπὸ μένα. Αὐτὰ δὲν εἶναι πράματα καλὰ, παιδί μου Λιά...

— Μὴν κλαῖς, πατέρα.

— Κυβέρνα τὸ κεφάλι σου. Ἐχεις ἐφτά παιδιά! Μὴν ξεχνᾷς τὸ πὼς τ’ ἀπόχτησες αὐτὸ πούχεις τώρα, τὸ καράβι. Θὰ χαλάσῃς τὸ σπῆτι σου, παιδί μου Λιά, θὰ πᾶς κι’ ἐσὺ χαμένος μ’ ἐμᾶς ὅλους...

— Πατέρα, ἡσυχάσε εἰπα! Μὴν κλαῖς, ἀφοῦ τὸ θέλεις, δὲν τὸ κρύβω, νά... Ὅλα τὰ δίνω, καὶ παιδιά καὶ σπῆτι — φτάνει νὰ δοῦμε λευτεριά...

— Ἀχ, ἄχ, παιδί μου Λιά, μὲ φάγανε τὰ φιδία, τὸ κατάλαβα! Ἀκούσα ἀπ’ ἐκεῖ πού κοιτομαι, εἶπα: «τί θέλουν τ’ ἀνεβάσματα, τὰ σῦρε-κι’ ἔλα σπῆτι;»

— Μὴν κλαῖς... σοῦ τῶπα τώρα ὅλα εἶν’ ἔτοιμα! Θὰ τὸ σηκώσουμε, πατέρα, γιὰ τὴν πατρίδα ὅλα θὰ τὰ ρίξουμε στὴ θάλασσα... Ἀς πᾶνε καὶ κορίτσια καὶ προικιά τους κι’ ὅλο τὸ σόι σύρριζα — γιὰ τὴν πατρίδα!

Χοντρά δάκρυα κυλοῦν αὐλάκια ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σκαμμένα μάγουλα τοῦ γέρου. Μὰ τώρα ἡ ὄψη του χαμογελάει. ἔχει ἀξαφνὰ γαληνέψει. Κοιτάζει τοὺς ἀνθρώπους πού σκυφτοὶ δουλεύουν καὶ κἀνουν πὼς δὲν ἀκούει. Σχουντᾷ ἓναν μὲ τὸ πόδι χαμογελαστά:

— Έσύ, βρέ ζουλάπι, κάνεις σαν τον κουφό άστακό, έ; Μανabέλα που σου χρειάζεται, ζουλάπι! "Ελεγα κι' εγώ... Βρέ, έμένα έσεις θα με γελάσετε, ζουλάπια; "Ας είναι, νάχετε την ευχή μου... Κι' έσύ, παιδί μου Λιά, νάχης την ευχή μου!

Τού φιλεί ο Λιάς το χέρι. Οι άλλοι, σηκωτοί, σκύβουν το κεφάλι και περνούν με τὰ χέρια σταυρωτά στα στήθια, και χειροφιλούν κι' αυτό.

Σάν παληκάρι ο γέρος βγαίνει από την άλλη τώρα, τη μεγάλη πόρτα, και κατεβαίνει ανάλαφρα σά νά ξανάνιωσε. Σε λίγο βόσκειται από την αυλή στο μαγερεϊό.

Οι γυναίκες βάνουν όλες μια φωνή ξαφνισμένη τάχα, μα χαρά γεμάτη για τον έξένο που φάνηκε.

— Μπά, καλώς τον τον παππού! Μπά, καλώς όρισε! φωνάζουν τὰ κορίτσια.

— Σωπάτε σεις, ζουλάπια! λέει ο γέρος τάχα θυμωμένος· μα έσύ, βρέ νύφη, κρύβεσαι κι' έσύ;... Τί στέκεστ' έτσι όλες σας σά χάνοι... Κάνετε τον κουτό, έ; Μανabέλα!

— Τί, παππού; Δεν ξέρουμε τίποτα οι κακομοίρες... λέει ή πιό μεγάλη άγγόνα με πονηρό χαμόγελο.

— Οι κακομοίρες, έ; "Αμή το καζάνι με το ρύζι, και το κριάς στο πλάι απ' τη φωτιά; Δεν καταλαβαίνω εγώ, έ; Μανabέλα!

— Αποτόμα γυρίζει κι' από 'κει και φεύγει.

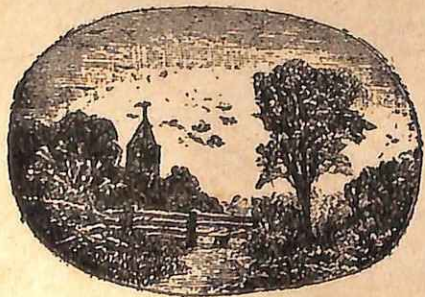
Της κυρά-μάννας ή κλάψα ή άπαυτη φτάνει από το καμαράκι. Και της άποκρίνεται τώρα άλλη, βροντερή φωνή:

— Έδώ είμαι! Πάψε!...

— Γέρο, που ήσουν; Τί γίνηκες;...

— Έδώ ήμουνα, μ' έχασες; Κοίταξε μ' ή χάσης, μάτια μου! Που ήμουνα — δική μου δουλειά! Έσύ νά μ' ήνα κατεύεσαι! Νά κοιτάζης αυτό το γω- νιά σου και τη στάχτη σου... Έγώ ξέρω που ήμουνα! Δεν έχω λόγο νά δώ- σω στις γυναίκες! Χίλιες φορές σου το κοπανώ, νά μ' ήνα ανακατεύεσαι στών άν- τρών τις δουλειές! Νά μάθης νά σωπαί- νης. Νά κάνης λίγο τον κουφό... είσαι κουφή που είσαι! Έλα τώρα, σήκω, θά φάμε μέσα με τους άλλους... Έχουμε ξένους σπίτι μας!... Για τη λευτεριά και για την πατρίδα!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό L. DE KERANY

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

ΙΒ'.

Όπου το μυστήριο αποκαλύπτεται

Γονατισμένη άνάμεσα στ' ασάλευτα κορίτσια του πατέρα της και του Φαζιόλ, ή 'Ιουλιανή πέρασε σκληρές στιγμές ά- γωνίας.

Της είχε κάμει μεγάλη έντύπωση ή παραγγελία της Θυμιούλας: «Νά μ' ήν τους άφηστε καθόλου, έξ αιτίας της Γκώτ», και δεν τολμούσε νά βγί από την καλύβα.

— Άλλωστε, ή Θυμιούλα την είχε δια- δεβαιώσει πως με τη βοήθεια του Φι-

«Θά σάς τὰ πω όλα.» (Σελ. 522, στ. γ'.)

λίπου θά μπορούσε νά την αντικατα- στήση στο φάρο. Η 'Ιουλιανή γνώριζε βέβαια το θάρρος και την επιδειξίτητα της μικρής 'Αγνωσης, ωστόσο φοβόταν μήπως το παιδί δε σταθεί στο ύψος της άποστολής του. Έξάλλου, αν και εκείνη είχε υπερασπιστεί τον έαυτό της, μια υποψία δάγκανε κάποτε την καρδιά της.

— Ίσως, συλλογίζεταν, όλα αυτά δεν είναι παρά μια έλεεινή κωμωδία, όπου ή Θυμιούλα παίζει το ρόλο της προσπα- θώντας νά απομακρύνει από το φάρο τόσο έμένα όσο και τον πατέρα μου... — Άλλ' έδιωξε απ' την αρχή αυτή την ιδέα, γιατί θυμήθηκε χίλιες περιστάσεις που ή Θυμιούλα είχε δώσει δείγματα για την ευθύτητα και τη σοβαρότητά της. Όστόσο οι ένοχλητικές σκέψεις δεν άργούσαν νά ξαναγυρίσουν.

— Όστερ' από μια φριχτή άδημονία, είδε νά ανάβουν, ο ένας ύστερ' από τον άλλο, όλοι οι βράχοι της άκτής. Μονάχα ένας έμενε σβυστός.

Χωρίς νά συλλογιστή τίποτ' άλλο πα- ρά την έπαγγελματική της υποχρέωση, ή νέα κόρη άπόθεσε έν' ατέλειωτο φιλι

στο μέτωπο του πατέρα της, και κίνησε νά βγί. Άλλά τη στιγμή που θά δρα- σκέλιζε το κατώφλι, μια κραυγή χαράς ξέφυγε απ' τὰ στήθια της.

— Εκεί πάνω, στην άπόκρυμνη άκτή, μια λάμψη αντίφεξε μέσ' στο σκοτάδι. Η Θυμιούλα είχε κρατήσει την υπόσχεσή της. Ο φάρος έλαμπε σέ όλη του τη δόξα!

— Ένώ ή 'Ιουλιανή βασανιζόταν από τις άνησυχίες και τους φόβους της, ο κ. Σαρσέν απ' την άλλη μεριά είχε παρα- δοθεί κι' αυτός σέ σοβαρές σκέψεις.

Βλέποντας την καταιγίδα νά διπλα- σιάζει την έντασή της και νά άπειλή νά μεταβληθή, κατά τη νύχτα, σέ άληθινά κυκλώνα, άρχισε νά μετανοιώνει για την άδεια που έδωσε στον άνεψιό του.

Φοβόταν μήπως το θέαμα μιας θαλασ- σοταραχής στ' άνοιχτά νερά πείραζε πολύ τὰ νεύρα του παιδιού. Γι' αυτό άποφά- σισε, στο τέλος του δείπνου, νά πάει στο φαρμόβουλα και νά ξαναγυρίσει το Φί- λιππο στην κατοικία του, αν το έκρινε άναγκαίο.

Βάδιζε γρήγορα, προσπαθώντας νά σκεπάσει με την κουκούλα τ' αυτιά του για νά μ' ήν τον ξεκουφάνη ο δαιμονισμέ- νος πάταγος που σηκώνεταν τριγύρω του. Τό φως του φάρου τον τραβούσε και τον οδηγούσε.

— Από καιρό σέ καιρό παραξενεύε- ταν για τις άλλόκοτες ιδιοτροπίες του φανα- ριού. Οι διαδοχές της σκιάς και του φω- τός δεν είχαν τη συνηθισμένη τους κα- νονικότητα.

— Μήπως χώθηκαν εκεί μέσα τὰ φαν- τάσματα όπως πίστευε ή Σολάνζ; σκέ- φτηκε γελώντας.

— Η ευθυμία του όμως σβύστηκε, όταν χτύπησε την πόρτα του σπιτιού του φαρ- μόβουλα και δεν έλαβε καμμιάν άπόκριση.

— Που στο διάβολο έχουν τρυπώσει;

Χτύπησε ξανά με τὰ πόδια και τὰ χέ- ρια, φώναξε, ξελαρυγγίστηκε, κούνησε δυνατά το λουκέτο και προσπάθησε νά κοιτάξει μέσ' απ' το παράθυρο. Βαθειά σιωπή βασίλευε μέσα στο σπίτι.

Πολύ άνήσυχος απ' αυτό, έτρεξε στο φάρο κι' έξακολούθησε τὰ χτυπήματά του, με τη φορά αυτή με περισσότερη επιτυχία. Ένα μεγάλο ξεφωνητό χαράς κι' ανακούφισης άποκρίθηκε στην πρόσ- κλησή του:

— Θεέ μου! Θεέ μου!...

— Έπακολούθησε ένα τρελλό τρέξιμο στη στενή σκάλα και από τη μισανοι- γμένη πόρτα, φάνηκαν τὰ μισοχαρού- μενα, μισοάνησυχια πρόσωπα του Πέτρου και της Φραγκίσκας.

— Που είναι ο πατέρας σας; ρώτησε ζωηρά ο κ. Σαρσέν.

— Στην καλύβα των τελωνοφυλάκων.

του άποκρίθηκε άμέσως ή Φραγκίσκα. Και ο Πέτρος πρόσθεσε, σά νάθελε νά εξηγήσει καλύτερα:

— Κοιμάται!

— Ο κ. Σαρσέν κοίταξε τὰ παιδιά με κατάπληξη:

— Κοιμάται;...

— Ναι. Η Γκώτ του έρριξε κάτι στο κρασί. Η 'Ιουλιανή είναι κοντά του...

— Με ποιόν άλλον είσαι αυτός;

— Με τη Θυμιούλα και το Φίλιππο.

— Ότ τρελλαθώ, σκέφτηκε ο πατέ-

ρας της Σολάνζ.

— Ακολουθώντας τὰ παιδιά, άνέβηκε τρέχοντας τὰ σκαλοπάτια. Στο άπάνω πά- τωμα τον περίμενε ένα θέαμα μοναδικό.

Τό φανάρι έφεγγε με όλη του τη λάμ- ψη και, με το μέτωπο μουσκεμένο απ' τήν ιδρώτα, λαχανια- σμένοι, με πιασμένη την άνάσα, ή Θυμιού- λα κι' ο Φίλιππος, με τὰ χέρια τους κατα- ματωμένα, τó έδαζαν σέ κίνηση.

— Νά τί είχε συμβεί.

— Ο Φίλιππος είχε θυμηθεί τις υποδείξεις του Μουριέ για το ά- ναμμα του φάρου, άλ- λά με όλες τις προ- σπάθειές του τó στά- θηκε άδύνατο νά βρῇ το μηχανισμό για νά δώση στο φάρο τη συνηθισμένη κίνησή του. Κι' αυτή ή άπο- τυχία θά τον άποθάρ- ρυνε, τέλεια, αν δεν εί- χε κοντά του τη Θυ- μιούλα.

— Η γενναία κοπέλλα ήταν από κείνες που δεν όπισθοχωρούν μπρός σέ καμμιά δυ- σκολία. Αφού σκέφτηκε κάμποσες στιγ- μές, διάταξε τη Φραγκίσκα ν' άποθέσει την κούκλα της άπάνω σ' ένα σωρό ρού- χα, όπου συνέχισε τον ύπνο της, να νουρι- σμένη από τη θύελλα, σαν άληθινή κό- ρη θαλασσιών.

— Έπειτα προσάλεσε το Φίλιππο και τον Πέτρο:

— Αφού το φανάρι δε γυρίζει μονα- χό του, φώναξε, θά τó κάνουμε μες νά γυρίσει...

— Εκείνα δεν της ζήτησαν εξηγήσεις και, πειθήνια, πήραν τη θέση που τους έδειξε.

— Ένα... δυό... τρία... μέτρησε ή Θυμιούλα.

— Ο Πέτρος κι' ή Φραγκίσκα είχαν βοηθήσει συχνά τον πατέρα τους στη βάρκα του, Ο ζωογόνος άέρας της ά- κρογιαλιάς τους είχε δυναμώσει άρκετά τὰ μέλη, και αυτή τη δύναμη την είχε τώρα στη διάθεσή της ή Μικρή 'Αγνώ- στη. Όσο για το Φίλιππο, άνάλογα με

την ήλικία του ήταν κι' αυτός ρωμαλέος.

— Η βαρεία μηχανή στην αρχή έφερε αντίσταση. Έπειτα όμως άρχισε σιγά- σιγά νά υποχωρή, όμοια με τὰ πελώρια ζώα που τὰ κυβερνά μια άνώτερη θέληση.

— Μια δολόκληρη ώρα, τὰ τέσσερα θαρ- ραλέα παιδιά έμειναν στη θέση τους, ά- ναισθητα στον άγέρα που ούρλιαζε δό- γυρά τους και στην υπόκωφη βροντή του κεραυνού, που ή μεγάλη του φωνή άνακατευόταν με το μούγκρισμα των κυ- μάτων.

— Δεν είχαν παρά μόνο μια σκέψη στο μυαλό τους: μέσα στα εύπλαστα χέρια τους κρατούσαν την τύχη όλων των κα- ραβιών που, τη φοβερή εκείνη νύχτα, θά περνούσαν από ένα στενό σπαρμένο με άφροδες και σκοπέλους.

«Γονάτισαν κι' οι τρεις μπροστά στο μικρό εικονοστάσι...» (Σελ. 522, στ. β'.)

— Οι νεαροί άναγνώστες μας εύκολα θά καταλάβουν με πόση χαρά τὰ φτωχά παιδιά υποδέχτηκαν τον έρχομό του κ. Σαρσέν.

— Με λίγα λόγια, ο πατέρας της Σολάνζ κατατοπίστηκε στην κατάσταση. Πολύ συγκινημένος, άγκάλιασε τρυφερά τη Θυμιούλα, την ήρωίδα της περιπέτειας.

— Έπειτα, επιδειξιώτερος από τον άνεψιό του, έβαλε το μηχανήμα σέ κίνηση και άνήγγειλε στα παιδιά πως θά πήγαινε νά άπαλλάξει την 'Ιουλιανή από τη φρού- ρησή της και νά τη στείλει κοντά τους.

— Δέ θ' άργήσω ίσως νά γυρίσω κι' εγώ ο ίδιος, πρόσθεσε. Όστόσο αυτό δε θά τó κάνω, παρά όταν βεβαιωθώ για την ασφάλεια του Μουριέ και του Φα- ζιόλ...

— Αφήνοντας τους μικρούς γενναίους έργάτες νάναπαυθούν, ξαναήρθε το δρό- μο μέσ' στην καταιγίδα, που γινόταν όλοένα και πιό άγρια.

— Τη στιγμή που ζύγωνε στην καλύβα,

είδε νά φανερώνονται κάτι σκιές μέσ' στην όμίχλη.

— Ποιοί είναι κεί; φώναξε ο πυρ- γοδεσπότης.

— Πώς, είστε σεις, κύριε Σαρσέν; άκούστηκε μια φωνή που την άναγνώ- ρισε, ήταν ένός απ' τους τελωνοφύλα- κες που ύπηρετούσαν υπό τις διατα- γές του Φαζιόλ. Μήπως έτυχε νά συ- ναντήσετε πουθενά τον προϊστάμενό μας; Τόν ζητούμε και δεν τον βρίσκουμε...

— Πριν ο πατέρας της Σολάνζ λάβει καιρό ν' άποκριθή, παρουσιάστηκε στην πόρτα της καλύβας ή 'Ιουλιανή.

— Έδώ είναι ο Φαζιόλ, είπε, μαζί με τον πατέρα μου...

— Πληγωμένος; — Όχι.

— Η νέα κόρη κοίταξε τον κ. Σαρ- σέν με άνησυχία, ρωτώντας τον έαυτό της αν έπρεπε νά γνωστοποιήσει τὰ παράξενα περιστατικά της βραδυάς.

— Εκείνος της έσφιξε το χέρι.

— Ξέρω τὰ πάντα, της είπε με χα- μηλωμένη φωνή. Έρχομαι από το φάρο όπου σάς περιμένουν. Ο πατέρας θά πρέπη ν' ανάδη κάθε τόσο κερί στη Θυμιούλα, για το μεγάλο καλό που τó- κανε. Αφήνω όμως στα παιδιά νά σου διηγηθούν τὰ κατορθώματά της, δε σου τὰ λέω εγώ. Μπορείς νάσαι ήσυχη για την τύχη του Φαζιόλ και του Μουριέ. Οι δυό γενναίοι αυτοί άντρες δε θά πά- θουν τίποτα!

(Άκολουθεί) Γ. ΚΟΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΚΑΜΠΑΝΑ...

Καμπάνα, άπόψε τί γλυκά π' άκούστηκ' ή φωνή σου! Έπροσκαλούσες μουσικά, ψηλά απ' το βουνό, Νά πάρουν τον άνήφορο οι άπλοϊκοί πιστοί σου. Και νάθουνε, σαν κι' άλλοτε, για τον έσπερινο.

— Άχ, κείνοι στέκαν άφωνοί στο πένθιμο άκρογιάλι, Που ή τρικυμία έβράζε σφοδρός-σφοδρός τὰ φύλλα, Κι' άγνάντευαν το πέλαγος με άγωνία μεγάλη. Για όσα χτές, από βραδύς, άλάργεψαν καίρια.

Καμπάνα, τί αν δε βρέθηκε κανείς πιστός νά ούη. Κατ' απ' της εκκλησιούλας σου τον ξεφτισμένο θόλο; Θεομότερα δέηθηκαν τ' άνήλικα εκεί, Κι' όσες κοπέλλες κοίταζαν, χλωμές, πέρ' απ' το μύλο...

Και καθώς έσιμγε άγριος ο βόγγος των στοιχειών. Με τη γλυκειά σου τη φωνή, καμπάνα, από πέρα, Μια έβλεπαν μέσ' στους άφροδες συντόμιμα καραβιών. Και μια μανηλία, χαρωπά νά σειοῦνται στον άέρα...

ΚΑΛΙΩΠΗ Σ. ΚΟΡΑΟΠΑΤΗ

μένει στη θύμησή της. 'Η εικόνα όμως της μητερούλας της, άκαμπτως πάνω στο νεκροκρεβάτι, τόσο νοστή, τόσο πρόσφατη, στιγμή δεν την αφήνει να ήσυχάσει. 'Η καίμενη ή μητερούλα της! Σέ πόσους μόχθους, σε πόσα βάσανα δεν υποβλήθηκε για να την αναθρέψει μετά το χαμό του πατέρα! Κι ήταν τόσο άπραγη, τόσο λεπτούλα, που δεν μπόρεσε να βαστάξει.

Ένα κρύο άπογευμα — σαν τώρα το θυμάται — έπεσε βαρειά άρρωστη στο κρεβάτι για να μη ξανασηκωθεί πιά. Της ήταν γραφτό να την ιδί με σφαλισμένα μάτια. Μια γειτόνισσα, που την περιμάζεψε στην άεληπσία και την όφρανα της, τη ρώτησε αν της έμενε κανένας στον κόσμο αυτό. Θυμήθηκε την πλούσια θεία, που τόσο συχνά την άναφερε ή μητερούλα στην κουβέντα της, και της έγραψε. Δεν άργησε νάρδη ή άπάντηση: ή άκληρη θεία την καλούσε σιμά της να την κάνει παιδί της. Κίνησε με κρύα καρδιά. Ούτε ή τρυφερότητα, ούτε τα χάδια της θείας μετρίσαν την άεληπσία της. Νοιώθει πως είναι μόνη, ολόμονη πιά, σά σταγόνα στη μέση του ώκεανού... Μπροστά της ξετυλίγεται μια ζωή άχαρη, μονότονη, χωρίς ούτε μια σταλίσσα άγάπης που να τη θερμαίνει... Για ποιο σκοπό ζει; Γιατί, Θεέ μου;

Τά μάτια, που στερέψανε από τα δάκρυα, πλημμυρίζουν ξανά. Γέρνει το μικρο κεφαλάκι και κλαίει βουβά... Οι ώρες περνούν... Το πρώτο λάλημα του πετεινού την βοίσκει άκίνητη στην ίδια θέση... Ψηλά, στο οδοισμένο ούρανο, τρεμουλιάζει δειλά ο Αύγερινός...

Ντίνος Αύγερίτης

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Α'. Καλή μου, Νοιώθεις πόνο που είσαι μακριά μου; Νοιώθεις τη θλίψη που έχω για σένα, καλή μου φίλη; 'Απ' την ήμερα που έφυγες μου φαίνονται όλα θλιμμένα. 'Η φύση για μένα δεν γελά όπως πριν, τα πουλάκια δεν κελαϊδούν γλυκά, τα λουλούδια δεν μυρίζουν μεθυστικά. Καμιά φορά τα βράδυα, όταν ή πλάση κοιμάται, κάθομαι κάτω από τα δέντρα, κλείνω τα μάτια μου και θυμούνται τα περασμένα. Μέσα στην σιγαλιά, κάτω απ' τα στέγρια, μου άρρεσει να ξαναζώ σε άναμνήσεις παλιές αλλά γλυκές. 'Αφίνομ το νού μου να πετά στα φευγάτα χρόνια. Θυμούνται τη γλυκειά μας πατρίδα και την παιδική μας ζωή. Βλέπω τα καταπονήσινα λειβάδια, το λουλουδοσπαρμένο βουνάκι και έμεις τις δυο να τρέχουμε σαν έλαφια. Σκέπτομαι τα βραδάκια τα άξέχαστα που, καθισμένες στην άκρογιαλιά κάτω από τον γαλάζιο θόλο του ούρανο, άκούσαμε το έλαφρό μουριμνητό της θάλασσας.

Και τώρα, όπως λές, τίποτα δεν άπομένει παρά ή γλυκειά του άναμνήση. 'Αλλ' αν τα χρόνια διάβηκαν, ή άνάμνησή τους θά μένει βαθειά στην ψυχή μου.

Γαλανομάτα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Η *Δροσοστάλαχη*, άκούγοντας πως ένας γείτονας πέθανε ξαφνικά, φωνάζει:

— Τόν καίμενο! για φαντάσου, να κοιμηθής ζωντανός και να ζυπνήση πεθαμένος!...

Γαλανομάτα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 251ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΛΥΣΕΩΝ

Προτεινόντες την 6 Σεπτεμβρίου 1930 προς εύρεσιν των λύσεων των εις τα φύλλα της Διπλάσεως Σεπτεμβρίου 'Οκτωβρίου και Νοεμβρίου 1930 δημοσιευθεισών 190 Πνευματικών 'Ασκήσεων.

(Οι άκολουθούντες έκαστον όνομα τρεις αριθμοί σημαίνουν: ο *πρώτος* τας εύρεθείσας όρθας λύσεις, ο *δευτερος* τας Εύσημα λύσεων και ο *τρίτος* τας Εύσημα 'Επιμονής, συμφώνως με τον 'Οδηγόν του Συνδρομητοῦ, Κεφ. Δ', § 25.

Οι 'Ιούτιμοι όλων των τάξεων έχουν το δικαίωμα, οι μὲν τοῦ Α' Βραβείου να δημοσιεύσουν την εικόνα των ἐπὶ πληρωμῇ δρ. 40 διὰ τὰ έξοδα τοῦ κλισέ, και νάχοράσουν ἐντός τριμήνου το πολύ ἀπὸ σήμερον, (διότι κατόπιν παραγράφεται το δικαίωμα τοῦτο,) Ἐνα οἷον-δήποτε θέλουν τόμον «Διπλάσεως» τῶν ἐτῶν 1894—1930 (Β' Περίοδος) με έκπτῶν δέκα πέντε (15) δραχμῶν. Οι τοῦ Β' Βραβείου ν' άγοράσουν ὁμοίον Τόμον με έκπτῶν δέκα (10) δρ. και οι τοῦ Γ' με έκπτῶν πέντε (5) δρ. 'Ιδε και 'Οδηγόν Συνδρομητοῦ, Κεφ. Ε' § 6 και 7).

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΕΙΣ (16 ἐτῶν και άνω):

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Δ. Θεσσαλονίκης, 185, 19, 7.

Ιούτιμοι: 'Εντελβάις, 171, 18, 7. 'Αρχοντοπούλα, 188, 19, 7. Σαλονόπουλα, 182, 19, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Δαμπαδία, 165, 17, 7. Νταϊή, 163, 17, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σουλφίς, 145, 15, 7. 'Ανθισμένη Τριανταφυλλία, 144, 15, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: 'Αταλάντη, 99, 10, 5. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: 'Ιούλιος Καίσαρ, 71, 8, 4. Δανάη, 83, 9, 5.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΙΣ (12-15 ἐτῶν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βιολέττα, 160, 16, 7.

Ιούτιμοι: 'Ιάς, 173, 18, 7. Λυσόχαρο, 163, 17, 7. Χαραυγή της Λέσβου, 153, 16, 7. 'Ηρώ, 166, 17, 7. Τζίνα, 169, 17, 7. 'Ανεμνήρη τοῦ Βουνοῦ, 158, 16, 7. 'Αγνούλα, 186, 19, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κύνκος της Εὐτυχίας, 138, 14, 6. Πεταχτούλα, 143, 15, 7.

Ιούτιμοι: Σπιδάματος Γίγας, 149, 15, 7. 'Ανδραλουσία, 140, 14, 6.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Γαβριάς, 114, 12, 6.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Παινεμένο 'Ανδρακάκι, 76, 8, 7. Χόρ-Χόρ-'Αγας, 94, 10, 7. 'Ανοιξιάνη Βροχούλα, 81, 9, 7.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: 'Αγγελ. 'Αγγελόπουλος, 64, 7, 8. Λαρισσαϊκό 'Αγκαθάκι, 8, 1, 2. 'Υπερφυσικός Μπεμπές, 51, 6, 5. Νεοράδι τῶν Κύνων, 12, 2, 1. Χαραυγή, 65, 7, 6. Πορφύρις, 14, 2, 1. Δία Μάρα, 20, 2, 1. 'Επιφανές Ταχυδρόμος, 11, 2, 1. Φαίδρα, 43, 5, 7. Χρ. Ι. Σολιώτης, 14, 2, 1.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (11 ἐτῶν και κάτω):

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Δ. Δράκος, 125, 13, 7.

Ιούτιμοι: 'Αγγελούδι, 182, 19, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Λευκάτας, 111, 12, 6.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Βάσιγκτων, 1, 1, 1.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθήναι, 42 δόδς Εὐριπίδου, την 5 'Οκτωβρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, για τὰ όποια πρέπει να πληρωσω. Ζυγίζετε τα και βάζετε το γραμματόσημο σωστό. — Δὲν άπαντῶ σε κανένα, όταν με ρωτᾶ για γράμματα που τὰ έχει ο 'Οδῆγός τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, και πρέπει να τὸν προσηθευθῇ όποιος θέλει να λαβαίνει μέρος στην κίνηση.

ΑΠΟ το σημερινό φυλλάδιο αρχίζει νέα σειρά διηγημάτων τοῦ 'Ανατόλ Φράνς με το γενικό τίτλο «'Αγόρια και Κορίτσια», κατὰ μετάφραση τοῦ κ. Γιάννη Κουριούλη. 'Η σειρά αὐτὴ θά διαρκέσῃ ὡς το τέλος τοῦ τόμου. 'Επίσης, σὲ υπολειπόμενα φυλλάδια, πού είναι ἐπὶ τὰ δημοσιευθῶν και δυό άλλα διηγήματα τοῦ 'Αλφόνς Ντὼντέ, κατὰ μετάφραση της δ. Βασούλας Μπουρνιά, με ώραιες εικόνες. Τὸ ἔνα ἐπιγράφεται «'Ο καινούργιος δάσκαλος», και τὸ ἄλλο «'Ο τεμπέλης και τὸ σῦκο». ('Αν χωρέσουν δηλαδὴ και τὸ δυό, εἰδὲμὴ μόνο το πρώτο). 'Εννοεῖται ὅτι μέσῃ σὲ χρόνο θά τελειώσουν «'Η μικρὴ 'Αγνοστη» και «'Ο Κανελλῆς». 'Η «40η Κυριακή» θά δημοσιευθῇ σὲ 47ο φυλλάδιο. Καὶ κατόπιν ταπεινέστερα τὸ Πεντάθλο. Αὐτὰ είναι τὰ «νέα» τοῦ 1931. Κι' ἐτοιμασθῆτε πιά για τὰ «νέα» τοῦ 1932!

Τὰ ἔλαβα ὅλα, Φιλόσοφ, ἔδωσα και τὰ σταλέντα για τὸν κ. Σερόπουλο, και σ' εὐχαριστοῦμε πολύ. Μόνο μιά παρακλήση ἔχω, πὸν τὴν κᾶνω και σ' ὅλους μου τοὺς ἀγαπητοὺς συνεργάτες: Μὲ πὸ μᾶυρο μελάνι τὰ χειρόγραφα τους σὲ ἔξῃς, με πὸ καθαρά τὰ γράμματα και με πὸ μεγάλα τὰ διαστήματα. Τοῦ Μακντόφ π. χ.: ἂν και είναι καλλιγράφος, ἄδυνατο νὰ διαβάσω χειρόγραφο με γυνὸ ὀφθαλμό! Πρέπει νὰ στραβώνουμαι με τὸ φακό. Κι' ὁ τυπογράφος ἐπίσης παραπονιέται. Γιατὶ γράφει με ἔσθωρο μελάνι, και κάνει κάτι τόσο μικρούλια γράμματα, και πικνά, πικνά... Κι' ἡ Σγουρόμαλλη τὰ ἴδια, κ. ἢ Τριανταφυλλένια τὰ ἴδια. 'Η Δελάντα γράφει μαῦρα, ἄλλὰ τί δυσανάχωνστα τὰ γράμματα της! Μόνο δ Πίνυαν με ἔξουοράζει, ἡ Μεγάλη 'Ελλάς και ἡ Κόρη τῶν 'Αθηνῶν. Αὐτοὺς μάλιστα, τοὺς διαβάξω με χαρά. 'Ελπίζω λοιπὸν ὅτι θά μου κάμουν κ' οἱ ἄλλοι τὴ μεγάλη χάρη νὰ μου γράφουν ἔτσι...

Μ' εὐχαρίστηση διάβασα και τὸ δεύτερο γράμμα σου, Α. Σ. Ζ. Βεβαίωτα μπορείς νὰ μου στείλῃς δυό-τρία ψευδώνυμα της ἀρεσκείας σου νὰ σοῦ διαλέξω. 'Αλλ' αὐτὸ νὰ τὸ κάμῃς τὰ τέλη Νοεμβρίου, για νὰ σοῦ ἐγκριθῇ ψευδώνυμο για τὸ νέο ἔτος, πὸν ἀρχίζει τὴν 1η Δεκεμβρίου. 'Εχω τὴν ἰδέα πὸς δὲν θά-ναι καθόλου «σαχλό», ἂν γράψῃς τίποτα και για τὴ Σελίδα. 'Όσο για βιβλία, ἀπὸ τώρα εἶσαι 17 χρονῶν, μπορείς νὰ διαβάξῃς τὰ δόκιμα ἔργα της Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας, Παλαμά, Δροσίνη, Καμπούρογλου, Παπαδιαμάντη, Μωραϊτίδη. Πολέμη, Παπαντωνίου, Καρκαβίτσα, Τραυλιανῶν και ἄλλων. Στὰ βιβλιοπωλεῖα, όταν βλέπῃς βιβλίο με κανέν' ἀπ' αὐτὰ τὰ ὀνόματα, πέρνε το.

Δὲ γίνεσαι ποτὲ ενοχλητικὸς, Πανελλήνιο 'Ονειρο, μόνο πὸν εἶναι ἄδυνατο νὰπαντῶ σ' ὅλα ὅσα μου γράφεις. Τὸ κομμάτι σου δεκτό. Κι' ἄμα κριθῇ, τότε θά στείλῃς ἄλλο. Τὸ ποίημα αὐτὸ της δ. Κα-ρακάλου πὸν εἶδες στὴν «'Ελευθερία» της Λαρίσης, εἶναι βέβαια ἀντύπωση, κ' ἴσως ἀπὸ τὴ «Νέα Ἑστία».

Και τὰ δικὰ σου ποιήματα, *Αὐγὴ Ρόδου*, τὰ βάζω στὴ νέα «εὐσθεῖα». 'Αλλὰ γιατί ἔστειλες δυό; 'Ενα μόνο ἔπρεπε. Τώρα θά περιμένῃς ὡς νὰ δημοσιευθῶν ἡ νάπορρωθῶν και τὰ δυό, για νὰ στείλῃς ἄλλο.

Νὰ κ' ἔνα τετραστυχιο πὸν συνθέσῃς για μένα ὁ *Ρασποτίν*!

'Εχω καιρό πὸν σὲ διαβάζω και δὲν μπορείς νὰ φανταστῇς Πόσο με σένα διασκεδάξῃς! Πόσο πολὺ μ' εὐχαριστεῖς!

Ναί, καλὸ εἶναι, ἄλλὰ ἔπρεπε νὰ λῆγ κάτι και για τὴν ὠφέλεια. Γιατὶ τὸ διάβασμά μου δὲν εἶναι μόνο διασκέδαση. 'Ο ἴδιος μου προτείνει και κάτι για τὸν Διαγωνισμό Στίξεως, νὰ γίνῃ δυσκολώτερος: νὰ λέπων δηλαδὴ κ' οἱ τόνοι, κ' οἱ λέξεις νὰ εἶναι ἑνωμένες. Μπορεῖ. Καί με κεφαλαῖα μάλιστα γράμματα, ὡς νὰ μὴν ὑπάρχουν τεματὰ, ὡς νὰ μετῶν θά παρουσιάζῃ ἀρκετὴ δυσκολία για νὰ χωρισθῇ και νὰ σιτηθῇ.

Μίνυ-Μάους, τ' ἀποτελέσματα τοῦ Πεντάθλου 1930-1931 θά δημοσιευθῶν φέτος: ἄλλὰ ἡ προκήρυξη γὰ τὸ νέο θά γίνῃ τοῦ χρόνου, γιατὶ τὸ Πένταθλο δὲν εἶναι νου, οὔτε σχολεῖ πηγαίνει ἀκόμα, οὔτε ἔχει νὰ γράφῃ παρὰ κεφαλαῖα! 'Ότόσο μου γράφει και τὰ γράμματα σου πετιόνται. 'Η μαμὴ με ὅμως σκέφθηκε νὰ ἐπωφεληθῇ. Καὶ τοῦ ἔγραψε γράμματα με τὴν ὀπογραφὴ «Διὰπλάσεως», πὸν τὸν συμβούλευαν νὰ εἶναι καλὸ παιδί, νὰ μὴ μάλωνῃ με τ' ἀδελφὰ του κλ. 'Ο μικρὸς ἀπαντοῦς, ὑποσχόμενος. Κι' ἔτσι εἶχα μαζί του ἀλληλογραφία χωρίς νὰ τὸ ἔξω. —'Ε, ἔθρηθη καιρὸς πὸν ἄλληλογραφοῦμε και θά τὸ ἔξωμε κ' οἱ δυό...

'Αγορία Βατομουριά, θά εἶδες βέβαια ὅτι σοῦ τὸ ἐνέκρινα. Κάνεις πολὺ καλὰ νὰ μὴ εἶσαι «ρωμαντικὴ» ἀλλὰ μάλλον «ἀγριοκαϊτικὴ». Μὰ και τ' ἀγρίμια δὲν εἶναι κάποτε ρωμαντικά; Πὸς δ Κανελλῆς της Κυρὰ-Μάρθας;... 'Εγκάρδια συλλυπητήρια για τὸ θάνατο της καλῆς σου γιαγιάς. 'Η εὐχὴ της θά σὲ βοηθῇ νὰ εἶσαι πάντα εὐτυχισμένη! Εὐχαριστήθηκα πολὺ, 'Υμπεύλη, πὸν τὰ λόγια μου μπόρεσαν κάπως νὰ σὲ παραγορήσουν. Εἶδα πόσα χρωστάς και στὴν καλὴ μας *Ναδία*, πὸν σοῦ ἔκανε συντροφιά ὡς τὴν ἡμέρα πὸν ἔφυγε. 'Ό, εἶναι μεγάλη ἀλήθεια, ὅτι οἱ φίλοι φαίνονται περισσότερο στὴ λύπη παρὰ στὴ χαρά. Σοῦ ἔστειλα 20 τετραδία.

Συμβαίνει κ' αὐτὸ, *Πονεμένο Χαμόγελο*: όταν, για ἔνα ἢ ἄλλο λόγο, ἀργήσουμε νὰ γράψουμε σὲ κάποιον, διατάζουμε ὕστερα, δὲν ἔσπεως πὸς νὰ δικαιολογηθῶμε, ντρεπόμεστε σχεδόν, κ' ἡ ἀναβολὴ παρατείνεται. Γι' αὐτὸ ἀκόμη δὲν πρέπει ν' ἀναβάλουμε ποτὲ. Πολὺ καλὴ ἡ ἰδέα σου νὰ κάμῃς τὸ Ση-μα παχαμάνισα. ὡς νὰ μὴ μὴν νὰ τὸ φορῇς και με τὸ πὸν λεπτό φόρεμα, χωρίς φόβο νὰ σοῦ τὸν συμπίση πολὺ ἡ καρφίτσα. Εὐχαριστῶ για τὰ καλὰ λόγια.

Πὸς τὰ κατὰφερες, ρωτᾷς, *Μαρουσιώτικη 'Ανεμώνη*, ν' ἀφήσῃς νὰ περάσῃ τόσος καιρὸς χωρίς νὰ μου γράψῃς; 'Ό, εἶναι τόσο ἔνκολο και τὸ «καταφέρνουν» και τόσο ἀλλοί... 'Ότόσο με πολλὴ εὐχαρίστηση διάβασα τὴς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τ' ὀλιγοήμερο αὐτὸ ταξίδι. Διαβάζω τὰ συγχαρητήριά σου στὴν *Κυρὰ της Θάλασσας*. Τετραδία ἔστειλα.

Μὲ πολὺ ἠδοναφέρον, *Ῥωϊκὴ Φέσος*, διάβασα για τὴς ἐργασίες σου και με μεγάλη χαρὰ εἶδα ὅτι πηγαίνουν καλὰ κ' ὅτι μορφώνονται σιγά-σιγά σὲ πρῶτης τάξεως διευθύντρια τυπογραφείου. Καλὰ κάνουν πὸν μαθαίνει και λογιστικά, πὸν θά σοῦ χρησιμεύσουν, τὰ σικονομολογικά ὅμως, πὸν σκοπεῖς νὰ μελετήσῃς ἀργότερα, μὸν φαίνονται κάπως περριττά. Γιατὶ τὰ εἰδικὰ βιβλία για τὴν Τυπογραφίαν ἔχουν κ' ὅσα σι-κονομολογικά χρειάζονται γι' αὐτὸ τὸ ἔλδος. 'Ελαβα τὴς ἀπαντήσε- σου. Χαίρῃ πὸν ἡ ἀδελφούλα εἶναι τώρα καλὰ.

'Η *Κυρὰ της Θάλασσας* — ἔλαβα και ὅτι μου ἔστειλες — με παρακαλεῖ νὰ διαδιδῶ τις πολλές της εὐχαριστίες σ' ὅλα τὰ καλὰ κ' ἑλληνικά Διαπλάσεως πὸν τὴν συγχάρηκαν εἰς για τὸ ἔλγεις της στὴν Εὐα, εἰς για τὰ κομμάτια της στὴ Σελίδα. Τὰ λόγια τους, λέει, στὴ συγκινῶν βαθιά, γιατὶ πιστεύει πὸς εἶναι εἰλικρινῇ, ἀπὸ προσωπικῶς δὲν γνωρίζει κανένα ἀπ' αὐτοὺς πὸν τὴ συγχάρηκαν. 'Εκτακτὰ πέρσος τὸ φετινὸ κα-λοκαίρι κ' ἡ *Σικωνία Αὐρα*: τοὺς δυό μὴνες ἔκανε μάνια στὴν ὁμορφὴ ἁμμουδιά της πατρίδας της: τὸν τελευταῖο ἔκρησε σὲ βουνό. Εἶ-χε ὅμως καὶ μένα, κ' αὐτὸ, λέει, συνετέλεσε πὸν πολὺ ἀπ' ὅλα. 'Όσο για τὴν ἀπορία της, ἄς διαβάσῃ τὸν 'Οδῆγό, Κεφ. Δ', § 31.

Εὐχαριστῶ για τὰ καλὰ λόγια, *Καυκασία Κόρη*. Ναί, σὺ εἶσαι μὰ ἀπὸ τις λίγες πὸν πῆραν ψευ-δώνυμο και μῆτηκαν στὴν κίνηση μόλις ἔγιναν συνδρομητρίες: και θυ-μολογᾷ ἄκόμα τὰ πρῶτα σου γράμ-ματα, με πὸ μᾶυρο μελάνι ἀπ' τὸ σημερινό, και με πὸ κόκκινο ἀπὸ

πάνω τὸ ψευδώνυμο... Μόνο σὲ Πένταθλο εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντήσῃ κανεὶς και στὰ πέντε «'Αγωνίσματα». 'Απ' ὅλους ὅμως τοὺς ἄλλους διαγωνισμοὺς μπορεί νὰ δια-λέγῃ ὅσους θέλει.

Χαίρῃ πολὺ για τὴν πλατύτερη αὐτὴ γνωριμία, *Γάρος τοῦ Αἰγαίου*, ἂν και ἀργῇς κάπως νὰ γίνῃ, ἀ-φὸ εἶσαι ἔξῃ χρόνια συνδρομητρία. Λάθῃ δὲν βρήκα σὲ γράμμα σου και βλέπω ὅτι εἶσαι ἀρκετὰ προ-χωρημένη. Πὸς; εἶσαι χοντρή κ' ἔχεις φόρκα γι' αὐτὸ; Μὰ δὲν πι-στεύω δὲ νὰ εἶσαι και καμιά βα-ρέλλα! κ' ἀπὸ σ' ἀρέσουν οἱ πε-ρίπατοι—ψηλῶν ντας κιάλα—θ' ἀ-δυνατοίση. Καλῶς νὰ ἔλθῃς. 'Ελ-πίζω νὰ σὲ ἴδω και σὲ γραφεῖο. Τὰ παιδιά μου δὲν πρέπει νὰ με «ντρέ-πουνται».

Ναί, *Δεμπούλα*, σὲ μάλωσα λίγο πὸν εἶχες καιρὸ νὰ μου γράψῃς, ἀλλὰ ὄχι με θυμό. 'Ότόσο τὸ συμ-πέρασμα πὸν ἔδωκα εἶναι σωστό: για νὰ σὲ μάλωσω για μιά τέτοια αἰτία, θά πῇ πὸς σάγαπῶ κ' εὐχα-ριστοῦμαι νὰ διαδίδω γράμματα σου και νὰ ἔξω πάντα τὴ κάνεις, πὸς περνᾷς, τὴ σκεπτεύεις. Εἶδα τὴ ὥραια πὸν πέρασες τὸ καλοκαίρι στὴν Κε-φαλληνία κ' ἐλπίζω ἔτσι ὥραια νὰ περάσῃς τὸ καλοκαίρι σου μαζί με τόσες καλὲς Διαπλάσεως-λές πὸν γνώριες και θά γνωρίσῃς. Εἶμαι ἄκόμα εὐχαριστημένη πὸν, όταν πέρω πρωτοῦλθες, ἔξῃ ἔδω, ἔγῳ σὲ βοήθησα νὰ βρῇς ἄμειψς ἔνα σωρ φίλες.

Μαρτίνε Βέγια, χαίρῃ πολὺ για τὴν ἀπόφασή σου. Καλὴ κ' ἡ ἰδέα σου νὰ πάρῃς ὡς ψευδώνυμο τὸν ὄνομα τοῦ προπάππου σου, πὸν ἦταν ὑπα-τος ἀρμυστής. Χαρτὶ λύσεων σοῦ ἔ-στειλα. Μὰ βέβαια, 13 χρονῶν τώρα μπορείς νὰ λαβαίνῃς μέρος σ' ὅλους τοὺς Διαγωνισμοὺς, στὴ μικρὴ βέβαια τάξη. 'Όσο για τὴ γελοιογραφική σειρά, τὴ νὰ τὴν κάμω, ἀπὸ ἔχει δημοσιευθῇ σ' ἄλλο ἑλληνικὸ φύλ-λο; 'Αν ἦταν σὲ ἔξω, μάλιστα.

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου, *Φωναϊτοπούλα*, ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρὸ πὸν εἶχες νὰ μου γρά-ψῃς και δὲν ἤξερα τὴ γινόνσου. 'Ό, εἶσαι πολὺ δικαιολογημένη, ἀπὸ ὑπέφερες τόσα ἀπ' αὐτὴ τὴν παρά-ξενη ἀρρώστεια: Μελταιός περυ-τός: οὔτε κ' ἐγὼ δὲν ἤξερα πὸς ὅ-ταν πίνῃ κανένας ἄβραστο γάλα, μπορεί νὰ πᾶθῃ τέτοιο πράγμα. 'Ηξερᾷ μόνο ὅτι τὸ γάλα πρέπει νὰ βράζεται, γιατὶ ἔχει μικρόβια. Εὐτυ-χῶς πὸν πέρασαν ὅλα. Καὶ βέβαια θάνακτικῇ γρήγορα τὸ κίλὸ πὸν ἔλειψε ἀπ' τὸ κανονικὸ σου βάρος, και πὸν σὲ σχολεῖ δὲν θά μείνῃς πλάσι, ἀπὸ ἥσων ἡ πρῶτὴ μαθή-τριά σου τὴν τάξη σου. Φυλλάδια και χαρτὶ λύσεων ἔστειλα.

Σ' ἄλλως δὲν ἔχω τόπο ν' ἀ-παντήσω και φυλάξω τὰ γράμματα τους για τὸ ἔρχόμενο. 'Ελαβα και πολλὰ κομμάτια για τὴ Σελίδα Συ-νεργασίας. 'Απὸ τὸ ἐρχόμενο ἐπι-σῃς θάρχισω νὰ τὰ κρίνω ἡ... νὰ τὰ δημοσιεύω.

'Ελαβα και τὸ πρῶτο φύλλο της «*Δοιοτεχνίας*», μικρὸν παιδικὸν περιοδικόν, πὸν τὸ γράφουν μαθη-ταὶ τοῦ Λεοντείου Λυκείου. Πολὺ καλὰ τὰ ἔργακια τους.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν εγκρίνεται, ούτε ανανεώνεται, αν δεν συνοδεύεται από τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγρία καὶ δὲ ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Ὁνερο τῆς Πατρίδος, ἄ. (ΚΜ). Ὑσανδρος Ἀρης ἄ. (ΚΚ). Ἀκανθυλλίς, κ. (ΓΨ). Βάτραχος Νο 34, ἄ. (Συλ. Βατρ.) Βάτραχος Νο 35, κ. (Συλ. Βατρ.) Βάτραχος Νο 37, κ. (Συλ. Βατρ.) Βάτραχος Νο 38, κ. (Συλ. Βατρ.) Τραγοῦδι τῆς Φλογέρας, κ. (;;;). Μικρὰ Σιφομάχος, κ. (ΙΛ). Κρυσταλλογέννητο Τραγοῦδι, ἄ. (ΨΔΠΟ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Σαμωτοπούλα, κ. Ὁριέττα, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Περιπλοκάδα (ἐξετέλεσα γὰρ τὸ ἄλλο ἔννοια σου, θὰ προσέξω) Σεντεμενό Πουλί (νὰ μὴ γράφῃς, ἀλλὰ νὰ μὴ μὴ στέλνῃς Ἀσκήσεις, γιατί δὲν δέχομαι παρὰ ὅταν προκηρύττῃς Διαγωνισμοὺς διάβασε καὶ τὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ) Ἀνοιξιάτικο Δουλοῦδι (σοὺ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου, χαίρω πὺ αὐτὸ τὸ καλοκαίρι ἦταν τὸ πιὸ εὐτυχημένο πὺ πέρασες, κ' εὐχομαι νὰ περάσῃς κ' ἄλλα πολλά, ἀκόμα πὺ εὐτυχημένα) Ἀστέρι τῆς Μαιμάς (τὰ ἔλαβα, ἔστειλα, ἡ τελευταία ἀπ' ὅλες; ὅχι δά! ἀμὴ ἄλλες πὺ δὲν ἀπάντησαν σὲ κανένα; ἔπειτα ἐνὶ τῷ τώρα μόλις ἀρχίζεις) Ἰπποτὴν Λόγγην (σοὺ ἔστειλα τρία φυλλάδια τοῦ «Θεάτρου» καὶ θὰ λάβῃς κ' ἄλλα κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸν ἐκδότη τοῦ) Α. καὶ Ι. Καββαδία (ἔστειλα) Νύμφη τοῦ Ἰορίου (αὐτὸ, εἶδες, σοὺ ἐνέκρινα) χαίρω πὺ βρήκες τὸ «Θάρρος» κ' ἐλπίζω νὰ μὴ γράφῃς συχνά) Ἀναπλιωτάκι (ἔστειλα ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ κομμάτια, πρὸς τὸ παρὸν θὰ μὴ στείλῃς τὸ ἕνα) Βασιλίσσαν τοῦ Αἰθέρος (ἔλαβα, εὐχαριστῶ) φυλλάδιο ἔστειλα) Μελλοθάνατον (πότε θὰ δώσῃς ἐξετάσεις στὴ Σχολή; γράφε μου τὰ νέα σου) Χρυσοσθήσαν (ὥρα καὶ μὴ περιγράψῃς τὴν πρώτην βροχή; ἀντίο μάνια, ἔ;) Δατάνιαν (τὸ ἔλαβα, κ' ἤλθε τώρα πὺ ἀρχισα πάλι νὰ δέχομαι; ἐννοεῖται ὅτι θὰ κριθῇ ἀπὸ τὰ πρῶτα, ἀφοῦ εἶχε ἡδὴ σειρά) Φωτεινὴν Λιούσα (ἔλαβα, εὐχαριστῶ) Πρίγκιπα τῆς Ὁμίχλης (ἔστειλα) χαίρω πὺ γνωρίστηκες στὸ βαπόρι μὲ τὴν Ἰουλιέττα Ρωαίου καὶ τὴν οἰκογένειά της; μὰ μποροῦσε μὰ διαπλοσπούλα νὰ μὴν εἶναι εὐγενική;) Μπουρεντάν (ἔλαβα, μὰ πῶς μπορῶ νὰ σοὺ πῶ ἀπὸ τώρα τὴ γνῶμή μου; θὰ τὴν ἰδῇς σ' Ἀποτελέσματα) Χαράν τοῦ Σπιτιοῦ (πολὺ ὥρα καὶ περιγραφὴ αὐτῆς τῆς ἐκδρομῆς; μὴ φάνηκε πῶς ἤμουν κ' ἐγὼ μαζί σας; χαίρω πὺ θὰ μὴ γράφῃς τακτικά καὶ τὸ χειμῶνα) Διαβατικό Ἀστέρι (ἔ, μὰ βέβαια πὺ θὰ σοὺ μείνῃ ἀξέχαστο αὐτὸ τὸ καλοκαίρι, ἀφοῦ πῆγες καὶ στὴ Ζάνθο καὶ ἀνέβηκες στὸν Κόκκινο Βράχο!) Πόνου Δάκρυ (ἔστειλα 10 τετράδια) Ἀνταρίαν (καλῶς νὰ ἔλθῃς, σὲ περιμένω, ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ πολὺ, διαβάζω

τὰ συγχαρητήριά σου στὴ δ. Καρακάλου καὶ Μπουρνιά) Ἀνοιξιάτικην Χαράν (σοὺ τὸ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολὺ, ἔ, ἀφοῦ εἶσαι τώρα πιά 10 χρονῶν, κ' ἔχεις κιόλα καὶ δύο χρόνια συνδρομητρία, ἦταν καιρὸς) Α. Κωνστατίνου (ἔλαβα, εὐχαριστῶ) Γαδένιαν (τὸ ἔλαβα, ἄχ, μὰ γιατί ἔτσι ἄσπρη;) Μέλιαν Ἀδάμαντα (ἔλαβα, εὐχαριστῶ) Σουλωτοπούλαν (εὐχαριστῶ γὰρ τὰ καλὰ λόγια; φίλησέ μου τὸν ἀδελφούλη; δὲν ἀμφιβάλλω πῶς θὰ προσπαθῇς καὶ σὺ νὰ μὲ διαδώσῃς, ὅπως κ' ἡ Ἀνταρία πὺ τῆς χρωστᾷς χάρι γιὰ τὸ ἐνέγραψε) Πτωχὸν Τροβαδοῦρον (ἔστειλα 10 τετράδια) Ἀτταβύριον (καλῶς ἦλθες καὶ καλὴ πρόδο!) Πανηγυρεῖτην (τὸ ἔλαβα) «μαθητοπληγία» μύρα» λοιπόν, ἔ; τί νὰ γίνῃ!) Δορέτταν (ἔλαβα καὶ τὸ δικό σου, μπράβο, μὲ ἀρετὴς διαπλοσπούλες ἀλληλογραφεῖς; τώρα ὅμως, μὲ τὰ μαθήματα, ἡ ἀλληλογραφία βέβαια θὰ περιορισθῇ) Κρινάνι (ἔτσι περνοῦν ὅλα τὰ κομμάτια σου τὸ ἔλαβα; ἀργησα νὰ σοὺ ἀπαντήσω καὶ νόμισες ὅτι σὲ ἔχασα) Ἀνσόχαρτο (ὁ Ἀνίας σ' εὐχαριστεῖ γὰρ τὴν ὥρα καὶ κάρτα) Παλιὰ Ἀθήνα (καὶ σένα ἐπίσης) Γιγαντιαῖον Νάνον (ἔλαβα, ἰδὲς τὴ δῆλωσή μου στὸ 43 φυλλάδιο; δὲν πιστεύω νάφινῃ καμμία ἀμφιβολία) Πληγωμένον Ἀετὸν (Ὁδηγὸν ἔστειλα; εὐχαριστῶ γὰρ τὴ φροντίδα καὶ περιμένω) Κόμματα τῆς Πέτρας (Ὁδηγὸν ἔστειλα) Ριγολίττον, Σουλφίδα, Δώραν Ἀνθη κ.κ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 2 Ὀκτωβρίου στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 256ου Διαγωνισμοῦ Ἀύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεῖται μέχρι τῆς 10 Δεκεμβρίου.

605. Δεξιόγραφος

Νόμιμος γὰρ νὰ κάνῃ
Καὶ σοφοὺς πολὺ,
Κάποια νότα φτάνει
Μὲ μὴ μετοχή.

Νέα Ἑλλάς

606. Μεταγραμματισμός

Ἀκούς ποίηση μεγάλῃ
Πὺ περίσσια ἔχει κάλλη,
Ὅμως ἔπειτα... κοιμᾷσαι!
Πῶς συνέβη τέτοιο πράγμα;
Φίλε μου, μὴν ἀπατάσαι,
Κάποιος θάλλαξε ἕνα γράμμα.
Νίσις Ἀδάμας

607. Τονόγραφος

Μὰ πόλῃ ἑλληνική
Τὸν τόνο κατεβάξει
Καὶ μὰ βαλκανική
Χώρα μᾶς παρουσιάζει.
Ρωμαῖος Πρίγκιψ

608. Αἶνιγμα

Τὸ ἀρσενικὸ μου λύπη, συμφορὰ.
Τὸ θηλυκὸ μου, καθ' αὐτὸ χαρὰ.
Χωρὶς ἀνωμαλία βγαίνει,
Μόνον πὺ ὁ τόνος κατεβαίνει.
Ἰσιζίνι

609. Ψαρονόκκαλον

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νὰ νανωσκόωνται ἐξ ἀρχῆς κατὰ σειρὰν: ἀρχαῖος στοιχὸς φιλόσοφος, ρωμαῖος αὐτοκράτωρ, ἑλλην ἐθνομάρτυς, ζῶν κατοικίδιον, νησις τοῦ Αἰγαίου, ἑλλειψις τροφίμων, θεότης ὀρίζουσα τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, χώρα τῆς Μικρασίας. Ναυτάκι τοῦ Θεματικῶ

610. Ἐπιγραφή

Ι Μ
Ρ Ν

Σ Α Α Ε

Ν Ο Τ Ν Π Τ Ρ Ο

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Βασίλειος τῶν Δασκῶν

611-615. Μαγικὸν Γράμμα μετ' Ἀκροστιχίδος.

Τὴ ἀνταλλαγὴ ἑνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κατωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλα τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὰρχικὰ νὰ σχηματίζουν πόλιν:

παρῶν, δεσμός, ὄπιον, Νῖνος, εορτή.

Θεόδωρος Α. Παπαθεοδώρου

616. Ἀκροστιχὶ ἐν Μεταγραμματισμῶν.

Νὰ εὐρεθοῦν αἱ κάτωθεν ὀριζόμεναι λέξεις: κατόπι, δι' ἀνταλλαγῆς τοῦ ἀρχικοῦ ἐκάστης δι' ἄλλου, νὰ σχηματισθοῦν ἄλλα τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὰρχικὰ νὰ σχηματίζουν ρωμαῖον αὐτοκράτορα:

1, Δημοκρατικόν, 2, Πόλις τῆς Ἰταλίας, 3, Ὅ,τι ἀφίνει ἡ πληγὴ, 4, Θεά, 5, Ὅ,τι κρατεῖ ὁ ἱππεύς, 6, Μέγας φόβος, 7, Στήριγμα, θεμέλιον, 8, Βασίλειος τῆς Περσίας.

Χαραυγὴ

617. Γρίφος

α α α	α α	
Η Η	α α	Μ Α Ρ
Η Η	α α α α	Μ Α Ρ Α
Η	α α	
Λ Η	α α	

Κοκκινόπετρα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

618. Logogriphe

C'est un très vif plaisir
avec sa tête;
La tête ôtée, c'est un
oiseau... bête.

Νταϊζή

Α Ψ Ξ Ε Ι Σ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 30

417. Ἰππολύτη (εἰπὼ, λύτη).
— 418. Ἐοιῆς (ἔο, μῆς). — 419.
Καίτι - καίματι - καμάτι. — 420.
Μαστίχα - μαστίξ.
421. Ε Α Ρ 422. Π Ο Μ.
Τ Η Ν Ο Σ Π Η Ι Ο Σ (οἶος,
Π Ε Κ Ι Ν Ο Ν ἡμιος, ἡπιος,
Π Ε Ι Ρ Α Ι Ε Υ Σ Ἴος, Σήμ). —
423-427. Διὰ τοῦ Σ: Σιών, ὅσος,
αὖς, ἄλλος, ἄσος. — 428. Σ Α
Δ Ο Μ Η - Κ Ρ Α Τ Η Σ (ΣΚιάθος, Ἀ
Ρατος, ΛΑῖος, ὩΤος, ΜΗλος,
Ἡ Σίας). — 429-434. Ἀρτα, Πάργα,
Βάρνα, Πράγα, Πάρμα, Τάρας.
— 435. Ἀγαπῶ τὸ δίκαιον
(αγ ἀπὸ το, Δίκ, αἰών). — 436-
438. 1, Ἐπανάστασις (et, Pan,
as, tas, si) 2, Πόλεμος (Paul,
aime, os) 3, Εἰρήνη (γ, rit, ni).

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879-1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους υπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894-1930), υπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἑκαστος ἀρραφος δρχ. 80 καὶ-ραμμένος δρχ. 85. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930 τιμῶνται ἑκαστος ἀρραφος δρχ. 110 καὶ ραμμένος δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. 5 ὁ ἀρραφος καὶ δρχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 23 εἴτε ἀρραφος εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα δρχ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαία δρχ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρχ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουσι τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

ΛΑ' - 648/

Διαγωνισμὸς καρτῶν τοπειων (φανταστικῶν ἢ πόλεων) συμμετοχὴ διδραχμῶν. Προθεσμία δῖμηνος.

Διαγωνισμός. Βραβεύεται ἡ ὥραιότερα κάρτα ἡθοποιοῦ. Συμμετοχὴ διδραχμῶν; προθεσμία τριμηνος. Δις: (ΛΑ' - 102).

Χαραυγὴ

ΛΑ' - 649/

Ο λυθερμα εὐχαριστοῦμεν ὅσα Διαπλοσπούλα ἔστειλαν στὸν (ΛΑ' - 587) Διαγωνισμὸ μας. Ἐλπίζοντας καὶ σ' ἄλλες εὐγενεῖς ψυχὰς. Παρατείνουμε μῆνα. Χρυσονεῖρο - Ἀρλίτα

ΛΑ' - 650/

Ὅσους χρειαστὸν καρτοῦλα ἢ γράμμα Σ ἀς συγχωρήσουν τὴν ἀργιὰ πὺ Θ' ἀπαντήσῃ ἀργότερα. Λογὸι ἀνώτεροι. ΧΡΥΣΟΝΕΙΡΟ (Ἐνεοισατος Ἀπαχῆς)

ΛΑ' - 651/

Ἰαπλασιακὴ Δημοκρατία. ἔγινετο γενεαλογικὴ δημοκρατία, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀδικαιολόγητοι, διότι τὴ μέρα τῆς γιορτῆς λειτουργοῦσαν Κινηματογράφοι, Θεάτρα κ. ἄ. Εἶναι ἡ τελευταία ἀσχολία μας μαζί σας. «ΒΑΤΡΑΧΟΙ»

ΛΑ' - 652/

«ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ»

Προσκαλοῦμεν διὰ τὰ μέλη μας σὲ γενικὴ συνέλευσιν, στὴν 18 Ὀκτωβρίου 91, ποῖα στὰ γράφεια μας, Ἑλλαντικὸν 34 (Παγκράτι).

ΛΑ' - 653/

Ἰαπλασιακὴ Δημοκρατία! Ἐξακο- λουθῶ. Γὰρ τὸ σημαντικὸν ζήτημα εἰς προπύθεον νὰ ἐγκυκλοπαιδεύσῃς νὰ διαβῇς! Ἀληθεῖς! Ποιὸς σὰς συντάξῃ καὶ δοθῇ γράφει τὴν ἀγγελίαν σας; Προσκόμῃ τὸν... Δημοκρατικὸν Βασιλιά!... Πανελλήνιον Ὀνειρο

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώσουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστελλόντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταβίρας. Ἄλλως δὲν εὐθυνομέθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.